

2.3.1

A student is one of the important stakeholders of the college. The college has taken much care to make learning more student centric students are given a right blend of traditional and modern method to make learning student centric. To make the learning a reward experience, they use various methods and adopt maximum number of ICT tools. The goal of such usage is the holistic development of student.

Participative Learning: - The college has taken much care to make the student participate in teaching-learning process. The following participative methods are used by the faculty.

Field Visit –

The various depts. have organized field visits.

Sr. No.	Dept.	Visit to Institute	Place
1	B.B.A. and B.C.A.	• Rajarmabapu Sugar Factory	Rajaram Nagar Islampur
2	Commerce	• Mihala Servicing Centre	Sangli
3		• Dept. of Commerce SUK	Kolhapur
4	History	• Heritage walk	Miraj
		• Sangli Museum	Sangli
5	Marathi	• Dept. of Marathi	Kolhapur
		• Museum V. S. Khandekar	Kolhapur
		• Central Library (Balasaheb Khandekar Central Liibrary)	Kolhapur
6	Home Science	• Chitale Dairy	Bhilawadi
		• Garment Factory S. M. Garments	Islampur
		• Counseling Centre	Miraj
7	Geography	• Rasulwadi Population as a Resource	Rasulwadi
8	Psychology	• Nirmal Hospital, Drug Addiction and Psychiatric Centre	Miraj
		• Mental Hospital	Miraj




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

Experiential Learning: - The students are given opportunities to learn through self-experience.

1) The Dept. of Geography arranged practical sessions in which the students get firsthand experience of collecting primary data how to make survey, how to draw the plans of building, ground etc.

2) The Dept. of Home Science gave direct experience of food preparation, stitching of garments. & hand embroidery. The department trained the students for pre-schooling education through different creative activity like painting, puppet making, and collection of song and applied them in Anganwadi or K.G. section.

- Earn & Learn Scheme through Cake workshop
- Canteen training – The students are given experience of how to run canteen in all aspects - financial accounting, menu selection, cooking serving, cleaning.

3) Case-study method is adopted by M.Com students.

The Problem Solving Methodologies.


1) The Dept. of Commerce used a case study method with its analysis and Discussion.

2) The Dept. of Geography visited the village Samdoli which always faces the problem of flood. The students studied the various reasons of the flood through survey method and its consequences on agriculture, as well as on daily life. For that the department used Google Earth Software, Questionnaire and also data from Grampanchayat. The Dept. also suggested some remedies.

The academic activities such as Poster Presentation, Group Discussions, Role Play, Question-Answer Session, Poetry recitation, Seminars, Orals, Debates etc. are conducted to make students' participation more effective.

The allied activities like common projects, articles by students for wall-papers and annual magazine, team-events in sports give opportunities to learn through participative method. The activities run under N.S.S., Cultural department inter and intra college sports help to develop participative learning




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

ICT Tools

- 1) Almost all the classrooms are ~~were~~ equipped with projectors and sound system.
- 2) All the teachers are provided with laptops.
- 3) Auditorium - The auditorium is digitally equipped with projector, mike system.
- 4) Scanners – Multifunction Printers are available in the administrative office.
- 5) Online classes are arranged through Zoom, Google classroom, Google meet.
- 6) Digital Library Resources.
- 7) Power-Point Presentations – Faculties are encouraged to use power- point presentations. For that the LCD's and Projectors are ~~more~~ available for them.
- 8) Online Quizzes are prepared for the students after completion of the unit with the help of Google Forms.
- 9) Video lecture – Recording of video lectures is made to students for long term learning and future reference.
- 10) Internet Bandwidth – All the computers are connected to LAN. Internet access is provided through high speed fiber optic up to 200 mbps till 3300 GB.
- 11) Library e-journals – Faculty very frequently uses online resources such as e-journals on subject presentation N-List– e-books
- 12) Labs – Computers Lab, Language Lab, Psychology Lab, Geography Lab, Home Science Lab.
- 13) The teachers use subject related you tube videos.
- 14) The students of B.B.A., B.C.A. are encouraged to use apps such as Great Learning app, Coursera, Simple learn app, Udemy app.




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

सृजनशील कृती (Creative Activity) :-

सृजनशीलता मानवाच्या बुद्धिमत्तेचाच भाग आहे. सृजनशीलता प्रत्येक व्यक्तीमध्ये काही प्रमाणात आढळतेच. आपण जेव्हा शाळेमध्ये सृजनशील कृती बालकांना देतो तेव्हा आपोआपच त्यांच्या सर्वांगीण वाढ, विकासाचा चालन मिळते. जे शिक्षक बालविकासांमध्ये प्रशिक्षित असतात. ते या कृतीचे महत्त्व समजू शकतात. ते बालकांच्या आविश्यपूर्ण, पायाभूत वर्तनांना प्रोत्साहन देतात. जेणेकरून बालकांना आपली सृजनशीलतेची क्षमता समजते.

कार्य :-

सृजनशीलतेमधून निर्माण होणाऱ्या वस्तुपेक्षा बालकांच्या आयुवयात प्रक्रियेला महत्त्व आहे.

सृजनशील कृतींमुळे -

बालकांच्या कल्पनाशक्तीला चालना मिळते.

बालकांची सौंदर्यसुवटी समृद्ध होते.

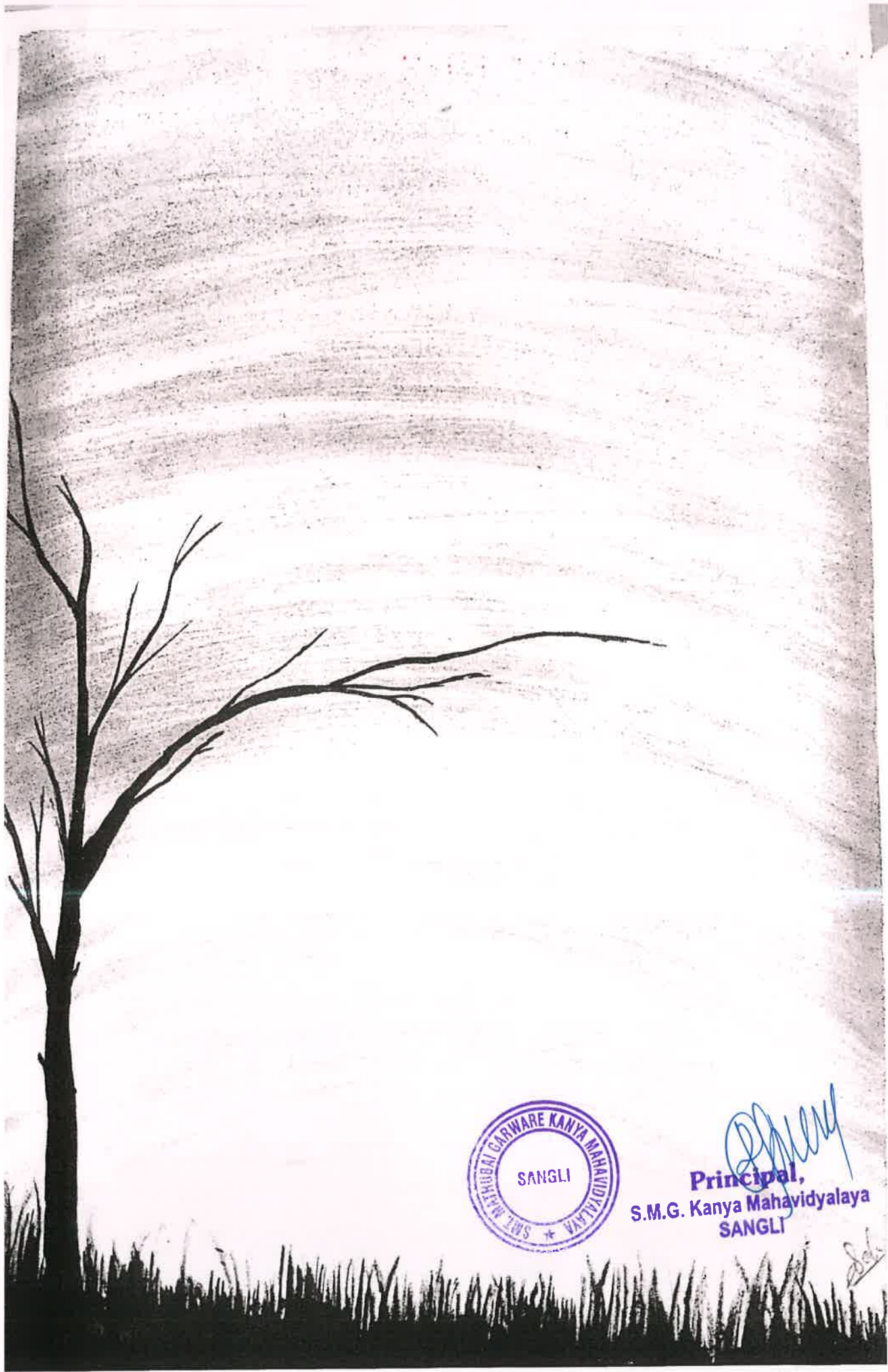
लेखनपूर्व व वाचनपूर्व कौशल्यांचा विकास होण्यास मदत होते.

नेत्र, तस्त समन्वय साहाय्यास मदत होते.

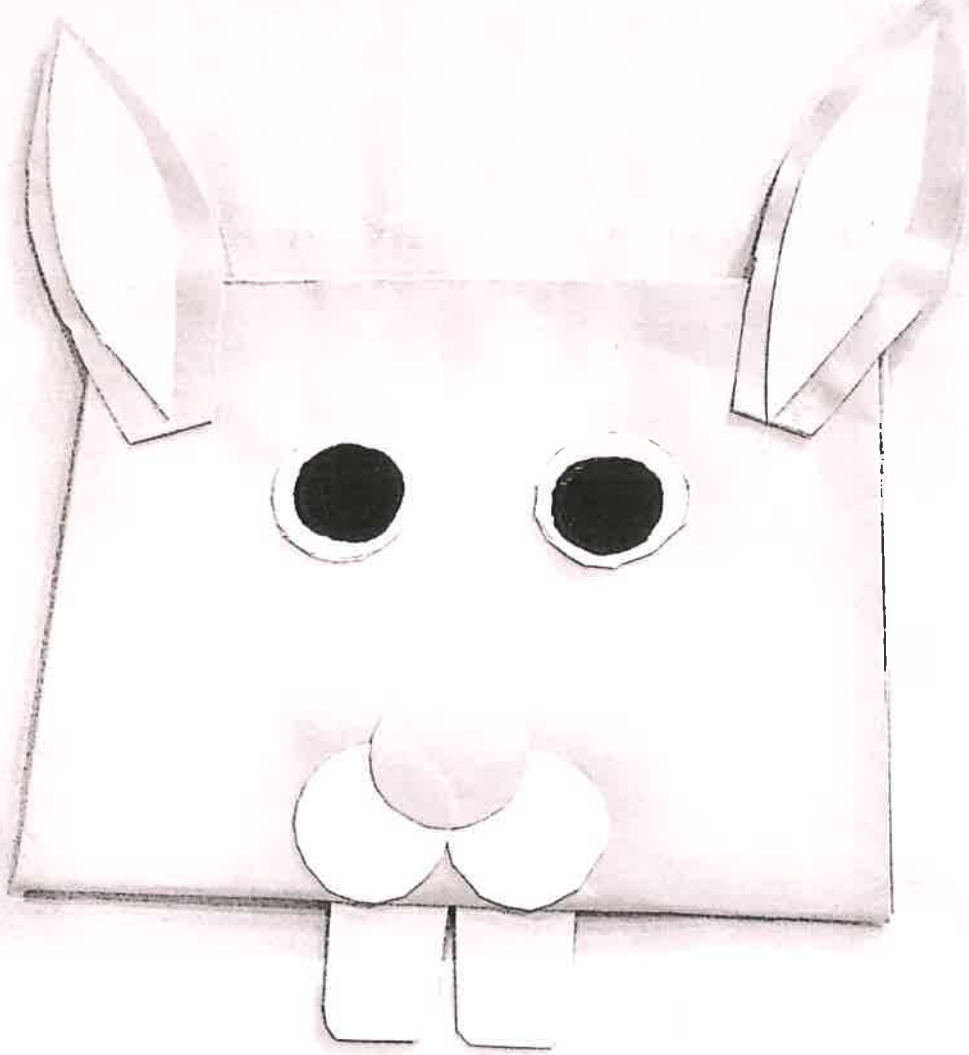
प्रचनेंद्रियांच्या विकासास चालना मिळते.



Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



[Handwritten Signature]
Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



[Handwritten Signature]
Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

Expt. No. _____

Date _____

Page No. 49

* शैक्षणिक साहित्य -

• Puppets -

• साहित्य :-

रंगीत छोटीव कागद, स्केचपेन, कात्री.

• कृती -

1) रंगीत छोटीव कागदाच्या सहाय्याने Puppets तयार के
2) यासाठी अनेक पायऱ्या केल्या.




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

उद्देश - कुटुंबामध्ये उपलब्ध संसाधनांचा निरीक्षण, वर्गीकरण व यादी करणे.

प्रस्तावना - कुटुंबाच्या गरजा पूर्ण करण्यासाठी व द्येय साध्य करण्यासाठी विविध भौतिक व अभौतिक गोष्टींची आवश्यकता असते. अशा मूर्त व अमूर्त गोष्टींना संसाधने म्हणतात. कुटुंबाला उपलब्ध असलेली संसाधने गृहव्यवस्थापनाचा पाया आहे.

प्रत्येक व्यक्ती आणि कुटुंबाजवळ विविध संसाधने असतात. जसे पैसा, वेळ, ऊर्जा, कौशल्य, योग्यता, ज्ञान/बुद्धी, अभिवृत्ती, दृवटीकौन इत्यादी या व्यक्तिरिक्त काही सामुदायिक संसाधने जसे पोलीस, अग्निशापक दल, विद्युत्सेवा व पाणीपुरवठा सेवा, बगीचे रोड मंत्रालये शैक्षणिक संस्था, दवाखाने इत्यादींचा व्यक्ती किंवा कुटुंब आपल्या गरजा व द्येय पूर्ण करण्यासाठी उपयोग करतात.

अर्थ व व्याख्या - प्रत्येक व्यक्तीला व कुटुंबाला विविध कार्य करण्यासाठी विभिन्न प्रकारच्या गोष्टींची गरज असते. संसाधन म्हणजे असे साधन किंवा साहित्य की ज्यांच्या उपयोगाने आपण कार्य करू शकतो किंवा द्येय साध्य करू शकतो. आपल्या गरजा पूर्ण करणारे भौतिक व मानवीय विशेष गुणधर्म म्हणजे संसाधने

“रक्षित करण्यात आलेल्या पुरवठ्याच्या आधाराच्या व मदतीच्या स्रोताला संसाधने असे म्हणतात.”



[Signature]
Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
Scanned by SANGLI Scanner

• कौटुंबिक संसाधनांचे वर्गीकरण :-

- अ) मानवीय संसाधने
- १) वेळ - दिवसांचे २४ तास
- २) ऊर्जा/शक्ती - शारीरिक व मानसिक कामाकरिता
- ३) रुची/आवड - संगीत, सजावट, वाचन, लिखाणातील आवड किंवा रुची.
- ४) कुशलता/कौशल्य - पेंटिंग, पाककला, भस्त्रकाम, खेळ

३) ज्ञान - विविध उपकरणा-विषयीचे ज्ञान.

योग्यता - शारीरिक व मानसिक योग्यता

प्रवृत्ती - काम करण्याची प्रवृत्ती.

- ब) अमानवीय संसाधने
- १) पैसा - वेतन, निवृत्तीवेतन
- २) भौतिक संसाधने - विविध उपकरणे, फर्निचर, कपडे, ...
- ३) मालमत्ता - घर, गुंतवणूक, दागदागिने.
- ४) सामुदायिक सोयी - दवाखाने, शाळा, महाविद्यालयांची / वाहतुकीची साधने




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

वर्गीकरण -

अ) मानवीय संसाधने -

व्यक्तिगत वैशिष्ट्ये व गुणविशेषांचा समावेश असलेल्या आणि मानवान आंतरिकरीत्या निर्माण झालेल्या संसाधनांना मानवीय संसाधने म्हणतात अशी संसाधने नेहमी मानवी गुण व व्यक्तिगत स्वभाव वैशिष्ट्ये किंवा विशेष गुणांशी संबंधित असतात. मानवी संसाधने काही प्रमाणात मूर्त किंवा अमूर्त स्वरूपाची असतात.

ब) अमानवीय संसाधने -

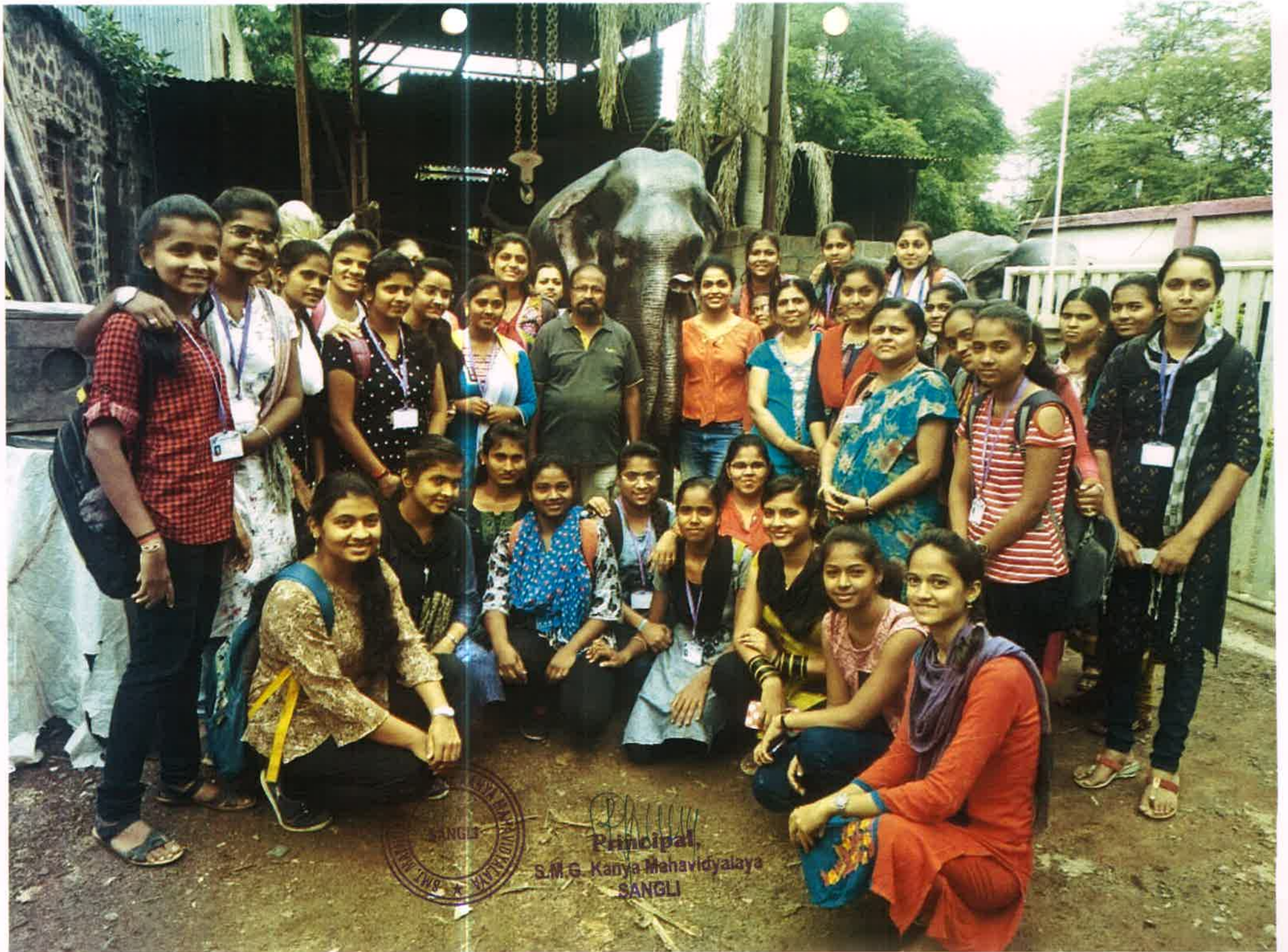
अमानवीय संसाधने मूर्त स्वरूपाची व सहज ओळखता येतात. पैसा, भौतिक वस्तु, नाशवंत आणि अनाशवंत अन्नपदार्थ उपकरणे फर्निचर दागदागिने मालमत्ता तसेच दवाखाने वगिचे. ग्रंथालये, पोलिस व अग्निशामक सेवा, बाजार, वाहतुकीच्या सोयी पाणीपुरवठा इत्यादी सामुदायिक सोईंचा यात समावेश.

क) सामुदायिक सोई -

मनुष्य हा कुटुंब आणि समाजाचा घटक आहे. म्हणून प्रत्येक व्यक्ती सामुदायिक सोईचा फायदा घेऊ शकतात.



Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



[Signature]
Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



[Handwritten Signature]
Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



माझा कुपा
तुला पुरे
आहे.
२०११-१२-११

In
Loving memory
of
MANDRAMA MARY MEDHAVI
ONLY DAUGHTER OF
SANDITA RAMABAI
WHO ENTERED INTO GLORY JULY 26th 1981
HER LIFE WAS SWEET INCENSE UNTO GOD
"दिव्य प्रभुत्वा हाती उत्पन्निता"

कु. मनीरमा मेधावी
संदिता रामाबाई यांची पुत्रवधु
जन्म - २६ जुलै १९४९
"दिव्य प्रभुत्वा हाती उत्पन्निता"



Principal
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



Pamela
Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI




Sangli, Maharashtra, India

Opposite to Dr.Bapat Bal Shikshan Mandir, Shop No. 9, Gaon Bhag, Sangli,
Maharashtra 416416, India

Lat 16.856235°

Long 74.5633°

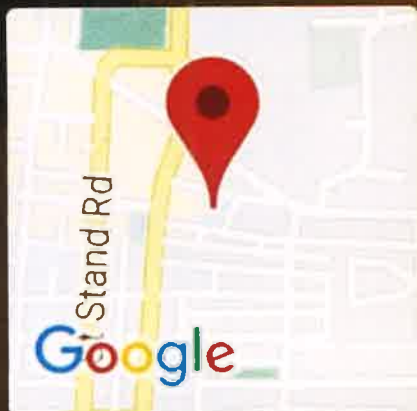
23/06/22 08:43 AM

 GPS Map Camera

SANGLI



GPS Map Camera



Sangli, Maharashtra, India

VH47+CQ6, Khanbhag, Sangli, Maharashtra 416416, India

Lat 16.85596°

Long 74.564329°

28/06/22 09:14 AM

The Entrepreneur

- ▶ Entrepreneur is the organizing factor in production.
- ▶ F.H. Knight- entrepreneurs are specialized group of people who bear risk and deal with uncertainty.
- ▶ Peter Drucker- entrepreneurs are innovators.
- ▶ Entrepreneurs are creator of wealth and generators of employment.



GPS Map Camera



Sangli, Maharashtra, India

VH47+F97, St Stand Rd, opposite Dr. Bapan Bal Mandir, Gaon Bhag, Sangli,
Maharashtra 416416, India


Lat 16.856234°

















































Long 74.563331°

28/06/22 10:27 AM

Close

Participants (12)

 Search

- | | | |
|---|-------------------------|---|
|  | ngk mathubai (Host, me) |    |
|  | Aishwarya nayakavade |    |
|  | Kajal pande |    |
|  | Neha Lokhande |    |
|  | Priti Bhosale |    |
|  | Radhika |    |
|  | Sakshi Jadhav |    |
|  | Saniya Khan |    |
|  | Shivani Gondhale. |    |
|  | Snehal kamble |    |
|  | Sonali katkar |    |
|  | Vidya Joshi |    |

Invite

Mute All

SANGLI




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



Pratiksha Birunge



Sarika



Ankita kumbhar



Namira Kurne

Pratiksha Birunge

























Principal,
Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



Close

Participants (23)

Search

- n** ngk mathubai (Host, me)   >
- B** Buddhaja   >
- AN** Aishwarya nayakavade   >
- A** Anjalikamble   >
- AT** Anjum Tapal   >
- GB** Gayatri Bile   >
- GC** Gouri choudhari   >
- KP** Kajal pande   >
- KV** Komal varma   >
- PS** POONAM salunkhe   >
- PM** Pradnya Magdum   >
- PS** Prajka Sawant B.A1   >

Calls and notifications will vibrate

Invite

Mute All































[Handwritten Signature]

Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

Close

Participants (23)

- PM** Pradnya Magdum   >
- PS** Prajkta Sawant B.A1   >
- P** Pratiksha   >
- PB** Priti Bhosale   >
-  Sanchi Rankhambe   >
- SG** Sanika g   >
-  Sanika Manolkar   >
- S** Sneha dabade   >
- SK** Snehal kamble   >
- SK** Sonali katkar.   >
- SR** Suhasini rajendra koli   >
- VS** Vaishnavi sankpal   >
- VJ** Vidya   >

Calls and notifications will vibrate

Invite

Mute All



Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

Close

Participants (12)

Search



ngk mathubai (Host, me)



Bhakti



Gayatri Bile



Gouri choudhari



Kajal pande



Manali Sapkal



Sanika bagadi



Sanika Ghorapade



Sonali katkar



Suhasini raiendra koli



Invite

Mute All



Principal,
























S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



Close

Participants (12)

Search

- n** ngk mathubai (Host, me)   >
- VS** Vaishnavi sankpal   >
- AN** Aishwarya nayakavade   >
- PM** Pradnya Magdum   >
- PS** Prajкта Sawant B.A1   >
-  Sanika Manolkar   >
- SK** Saniya Khan   >
- S** Shivani Gondhale.   >
- SK** Snehal kamble   >
- VP** Vaishnavi Pise   >
- VJ** Vidya Joshi   >
- P** Pratiksha  >

Invite



[Signature]
Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

Varsha Gaikwad is inviting you to a
scheduled Zoom meeting.

Topic: BA III Hindi

Time: Oct 19, 2020 09:30 AM India

Join Zoom Meeting

<https://us04web.zoom.us/j/77048972750?pwd=S04xeVpDWXZ5e1JSaG15Zys5S0hUUT09>

Meeting ID: 770 4897 2750

Passcode: cmKSu6




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

11:12 am ✓

आलोचक के गुण
बी.ए.भाग तीन ,सत्र 6,पेपरXIII
प्रा.डॉ वर्षा गायकवाड



P. V. G.
Principal,
Pimpri Chinchwad Education Trust,
Pimpri, Maharashtra

सहृदयता-

- ▶ आचार्य आनंदवर्धन के अनुसार पाठक काव्य के रसास्वादन के अधिकारी होते हैं।
- ▶ ने भी शिक्षा और संस्कृति से सुसंस्कृत हृदय वाले को काव्य का अधिकारी माना है ।
- ▶ जिस आलोचक का हृदय सुसंस्कृत होता है वही समालोचक होता है।



Signature
संस्कृत विभाग
राजस्थान विश्वविद्यालय
जयपुर

2023
10/10/2023

प्रतिभा-

- हेमचंद्र के अनुसार काव्य का मूल कारण प्रतिभा है।
- यह प्रतिभा, व्युत्पत्ति और अभ्यास के सहारे विकसित होती है।
- प्रतिभा दो प्रकार की होती है जैसे
 - कारयित्री
 - भावयित्री।
- आलोचक में भावयित्री प्रतिभा पाई जाती है।

Praveen

अंतर्दृष्टि-

- ▶ अंतर्दृष्टि जन्मजात होती है, पर शिक्षा और अभ्यास से विकसित की जाती है।
- ▶ आलोचकों को वहां तक पहुंचना चाहिए जहां तक, कवि की अंतर्दृष्टि पहुंचती है।

Principal

Principal, Government College, Gwalior

2020



निष्पक्षता-

- ▶ आलोचना का सर्वमान्य पक्ष निर्णय है ।
- ▶ पक्षपात से यह निर्णय दूषित हो जाता है इसलिए
- ▶ आलोचक का निष्पक्ष होना बड़ा आवश्यक है।



Prof. Dr. P. S. Ranjan
E.A. & Kavya Department
Sanskrit

दार्शनिक वृत्ति का होना-

- ▶ वैज्ञानिक वृत्ति केवल वर्गीकरण आदि की ओर प्रेरित करती है।
- ▶ किंतु दार्शनिक के सहारे आलोचना
- ▶ सत्य और असत्य के बीच भेद स्थापित करती है।

Phar

शिक्षा-


- ▶ सच्चे आलोचक को अपने विषय से संबंधित सब बातों का पूरा ज्ञान होना चाहिए ।
- ▶ यदि उसे इन सब बातों का ज्ञान नहीं है तो
- ▶ वह विषय का सही विवेचन करने में असमर्थ रहेगा ।



P. Singh
Principal
Sri Chaitanya Public School
Gurgaon

व्यक्तित्व-

- ▶ यदि आलोचक का अपना अलग कोई व्यक्तित्व नहीं होता
- ▶ तो उसकी आलोचना निष्प्राण होती है ।
- ▶ आलोचक का व्यक्तित्व विशिष्ट होना चाहिए।


Prof. Dr. P. S. D. Kulkarni
Principal, P. S. D. Kulkarni Institute
P. S. D. Kulkarni Institute
P. S. D. Kulkarni Institute
P. S. D. Kulkarni Institute

सहानुभूति-

- ▶ सहानुभूति के आधार पर जब गुण दोषों का का विवेचन किया जाता है
- ▶ वह तभी सार्थक और सप्राण होती है।



[Handwritten signature]
Dr. S. S. Sanyal
Principal
Sri Aurobindo College
Kolkata

प्रेक्षणीयता-

- परिष्कृत रुचि और मनोविज्ञान के साथ-साथ आलोचक में
- प्रेषण की क्षमता भी होनी चाहिए।



P. Mukherjee
Principal,
B.A. Sanskrit College,
SABTU

युग निर्माण की शक्ति-

- ▶ नवयुग निर्माण का दायित्व कलाकारों पर
- ▶ ही नहीं आलोचकों पर भी है।
- ▶ अपनी आलोचना में वे नवयुग निर्माण के संकेत करते चलते हैं।



Prakash
Prakash
100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000

औचित्य ज्ञान-

- ▶ आलोचकों को औचित्य ज्ञान हो।
- ▶ कहां पर किन किन शब्दों का प्रयोग किस रूप में करना चाहिए
- ▶ इन सब का ज्ञान आलोचक को हो।



[Signature]
S.M. G. Sanyal, University of Delhi
5/1/20

सच्चाई और इमानदारी-

▶ किसी रचना के संबंध में ईमानदारी से जो कुछ भी अनुभव किया है

▶ उसको सच्चाई में अभिव्यक्त करना आलोचक का कर्तव्य है।



P. J. Singh
Principal
SANS, Kalyan, Dist. Thane
SANS

धीरता ,गंभीरता, स्थिरता -

- ▶ आलोचक स्थिर बुद्धिवाला ,धीर गंभीर, व्यक्ति होना चाहिए।
- ▶ उसे अपनी आलोचना में परिभाषिक शब्द का प्रयोग नहीं करना चाहिए।



[Handwritten Signature]

Principal,
S.M.S. Rajan Mahavidyalaya
(S.M.S.)

Varsha Gaikwad is inviting you to a
scheduled Zoom meeting.

Topic: BA I opt Hindi P I

Time: Dec 24, 2020 09:30 AM India

Join Zoom Meeting

[https://us04web.zoom.us/j](https://us04web.zoom.us/j/75070312000?pwd=UIZNCVBQeXZRLzdJRWI1algvU0pCUT09)

[/75070312000?pwd=UIZNCVBQeXZR](https://us04web.zoom.us/j/75070312000?pwd=UIZNCVBQeXZRLzdJRWI1algvU0pCUT09)

[LzdJRWI1algvU0pCUT09](https://us04web.zoom.us/j/75070312000?pwd=UIZNCVBQeXZRLzdJRWI1algvU0pCUT09)

Meeting ID: 750 7031 2000

Passcode: LT51Ja




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

1:04 pm ✓✓



पंचलाइट

फणीश्वर नाथ रेणु
बी.ए.भाग एक सत्र दो
प्रा.डॉ वर्षा गायकवाड




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

- ▶ रेणु का जन्म 4 मार्च 1921 बिहार में पूर्णिया के औराही नामक गांव में हुआ था।
- ▶ उन्होंने स्वतंत्रता संग्राम में मुख्य भूमिका निभाई।
- ▶ 1954 में मैला आंचल उपन्यास प्रकाशित हुआ। रेणु जी राजनीति से जुड़ गए।
- ▶ 11 अप्रैल 1977 रेणु की मृत्यु हुई।

रचनाएं-

- ▶ उपन्यास-
- ▶ मैला आंचल ,
- ▶ परती परिकथा,
- ▶ दीर्घतपा ,
- ▶ कलंकमुक्ति।




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

- ▶ कहानी संग्रह-
- ▶ ठुमरी,
- ▶ अग्निखोर,
- ▶ आदिम रात्रि की महक,
- ▶ एक श्रावणी दोपहर की धूप,
- ▶ अच्छे आदमी,

- ▶ प्रतिनिधि कहानियां।
रेणु जी ने
- ▶ संस्मरण,
- ▶ रिपोर्टाज
- ▶ कविताएं
लिखी है।




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

- शीर्षक- आंचलिक कहानीकार फणीश्वर नाथ रेणु की कहानी पंचलाइट का शीर्षक आकर्षक, रोचक, संक्षिप्त है।
- शीर्षक दर्पण की तरह है।
- शीर्षक से यह अंदाज हो जाता है कि कथावस्तु पंचलाइट पर आधारित है ।
- शीर्षक से उत्सुकता की निर्मिती होती है, किसने कहा पर पंचलाइट लगाई।
- शीर्षक नया है कहानी में एक गांव में सरदार द्वारा पंचलाइट खरीदें खरीद जाने का दृश्य टोले में दिखाई देता है।
- टोले में में पहली बार पंचलाइट खरीदी गई है ,
- पर सभी अशिक्षित होने से पंच लाइट जलाना कोई नहीं जानता।
- कहानी का शीर्षक सार्थक योग्य है।



Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

कथावस्तु-

- पिछले 15 महीने से दंड जुर्माने के पैसे जमा करके महतो टोली के पंचों ने पेट्रोमैक्स खरीदा।
- बचे हुए ₹10 में पूजा की सामग्री खरीद ली सरदार दीवान आदि ने जैसे ही छठी दार पंचलाइट के डिब्बे के साथ गांव में कदम रखा।
- टोली भर के लोग जमा हो गए।
- पंचलाइट को देखने शाम को नहा धोकर पूजा करके पंच लाइट जलाने का निश्चय किया गया।
- पंचलाइट की रोशनी में कीर्तन होना था।
- एक घंटा पहले टोली भर के लोग सरदार के दरवाजे पर जमा हो गए। शाम को नहा धोकर पूजा करके पंच लाइट जलाने का निश्चय हुआ।




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

- पंचलाइट की रोशनी में कीर्तन होना था।
- सूरज डूबने के 1 घंटा पहले लोग जमा हो गए ।
- सरदार ने बताया कि उन्होंने लालटेन की खरीदारी में 5 रुपए कम करवाएं ।
- टोली के लोगों में दीवान के प्रति स्वाभिमान सम्मान जागृत हुआ।
- सभी के सामने प्रश्न था कि , पंचलाइट जलाएगा कौन। हर पंचायत में
- पंचलाइट है। उसके जलाने वाले जानकार हैं।




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

- लेकिन शुभ लाभ करके दूसरी पंचायत के आदमी की मदद से पहली बार पंचलाइट जलाना, इसमें पंचायत का अपमान है।
- किसी दूसरे गांव से आकर बसा गोधन जानता था।
- गुलरी काकी की बेटी मुनरी को तंग करने के कारण गोधन को तो ₹10 जुर्माना करके उसका हुक्का पानी बंद करके उसे पंचायत से बाहर कर दिया था।
- गोधन को राजी करवाया गया।




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

- गुलरी काकी ने गोधन को खाने के लिए अपने घर निमंत्रित किया।
- पंचायत में सभी गोधन का सम्मान करने लगे।
- गोधन ने स्पिरिट के अभाव में बिना स्पिरिट के पंचलाइट जलाया।
- गोधन ने सबका दिल जीत लिया।
- जाति की इज्जत रखने के कारण उसके गुनाह माफ हो गए।





Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

पात्र तथा चरित्र चित्रण-

- कहानी का मुख्य पात्र बोधन जो दूसरे गांव से आकर गांव में बसा था।
- पंचों को पान नहीं खिलाता था ।
- आधुनिक शिक्षित नवयुवक के रूप में गोधन का चित्रण कहानी में है। कहानी के अन्य पात्र हैं
- सरदार, दीवान, गुलरी काकी ,मुनरी आदि।
- पंचलाइट आधुनिक कहानी मानी जाती है ।
- प्रदेश पात्र बनकर सामने आता है।
- अंचल के चित्रण में लेखक ने पूरी शक्ति लगा दी है।
- वहां के लोगों का रहन सहन, पूजा पाठ का वर्णन है।
- गोधन का संक्षिप्त चित्रण वर्णनात्मक पद्धति से किया गया है।




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

- कहानी का कथोपकथन संक्षिप्त तथा कथावस्तु को आगे बढ़ाने वाला है।
- ' कितने में लालटेन खरीद हुआ महतो'
- पात्र का चरित्र चित्रण करने में सहायक हुआ है।
- 'रुदल साहब बनिया भारी बतंगड़ आदमी है।'
- आंचलिक शब्दों से युक्त संवाद स्वाभाविक है।
- ' पंचों की क्या परतीत है।
- कोई कल पूजाबिगड़ गया तो,
- मुझे दंड जुर्माना भरना पड़ेगा'
- 'क्यों रे दीवान जी की आंखों के आगे धूल खेल करता है दे दो'




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

देश काल वातावरण –

- कहानी बिहार के पिछड़े गांव पर आधारित है।
- गांव में अशिक्षा, गरीबी व्याप्त है।
- इस गांव का सजीव वर्णन किया गया है।
- गांव में 8 पंचायतें हैं।
- सभी पंचायतों में डोरी दरी, जाजिम, सतरंजी और पेट्रोमैक्स है।
- गांव में कई टोलियां हैं।
- राजपूत टोली, बामनो टोली, महतो टोली आदि।
- इन दोनों में संघर्ष रहता है।
- औरतें गोसाईं का गीत गुनगुनाती हैं।
- भगतिया पक्षों के लोग कीर्तन करते हैं।
- आदमी हुक्का पीते हैं।




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

- पंच दोषी को सजा देते हैं ।
- जुर्माना करके उसका हुक्का पानी बंद करवा देते हैं।
- महावीर स्वामी पर लोगों का विश्वास है।
- रामनवमी को मेला भरता है।
- किसी भी नई चीज का इस्तेमाल करने से पहले पूजा पाठ किया जाता है।
- देश काल वातावरण की दृष्टि से कहानी सफल है।
- ग्रामीण वातावरण का चित्रण किया गया है।




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

भाषा शैली-

- कहानी की भाषा में प्रादेशिक शब्दों की अधिकता है।
- स्थानीय बोलियों का प्रयोग है।
- आंचलिक शब्दों का प्रयोग है। जैसे सभा चट्टी नेम टेन दूर धू खेल, सलीमा आदि।
- अंग्रेजी शब्द- बायकाट, स्पीड, एसपी, स्क्रीन आदि।
- कहावत का प्रयोग है।
- ' भाई रे, गाय लूं तो दोहे दूहै कौन'
- वर्णनात्मक शैली से कहानी का विकास हुआ है ।
- कथाकथन शैली का प्रयोग हुआ है।




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

➤ उद्देश्य -


- पंचलाइट कहानी का उद्देश्य अंचल के ग्रामीण परिवेश का सुंदर चित्रण करना है।
- गांव में बिरादरी की अपनी अपनी व्यवस्था होती है।
- गांव में अभी भी अज्ञान और अशिक्षा है।
- महतो टोली में पंचलाइट आई तो उसे कोई जलाने वाला नहीं था।
- केवल एक गोधना ही पंच लाइट जलाना जानता था।
- परंतु उसी बिरादरी की मुनरी से प्रेम के कारण उसे बहिष्कृत कर दिया गया था।




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

- बिरादरी के सम्मान के लिए उसे पंच लाइट जलाने के लिए बुलाया गया।
- जाति में वापस ले लिया गया ।
- छोटी सी कहानी के माध्यम से लेखक ने गांव में बिरादरी की प्रतिष्ठा क्या होती है, इसे स्पष्ट किया है।
- गांव का लोक जीवन, उत्साह, आनंद का चित्रण करने में लेखक सफल रहे हैं।




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

B.A.Part II Semester IV
Paper No.5

Oceanography

Module 4:Practical (Theory Only)




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

प्रात्यक्षिक

१. क्षेत्रोन्नती आलेख
२. वातपुष्प
३. समक्षार रेषा
४. समताप रेषा




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

क्षेत्रोन्नती आलेख

व्याख्या

'निरनिराळ्या उंचीवरील भूभागाचे व निरनिराळ्या खोलीवरील सागरतळाचे क्षेत्र दाखविणारा आलेख म्हणजे क्षेत्रोन्नती आलेख होय.'

या आलेखाची रचना निर्मिती व अभ्यास सर्वप्रथम सर जॉन मरे यांनी इ.स. १८७२ मध्ये केला.

उपयोग

१. भूभाग व जलभाग यांचा एकत्रित व तुलनात्मक अभ्यास करण्यासाठी
२. भूभागावरील व सागरतळावरील भूरूपांचे क्षेत्रीय वितरण समजते
३. सागरी तळभागाच्या भूरूपांचे आकलन
४. सागरी तळरचनेच्या विविध भूरूपांचा व त्याच्या खोलीचा अदांज येतो

वैशिष्ट्ये

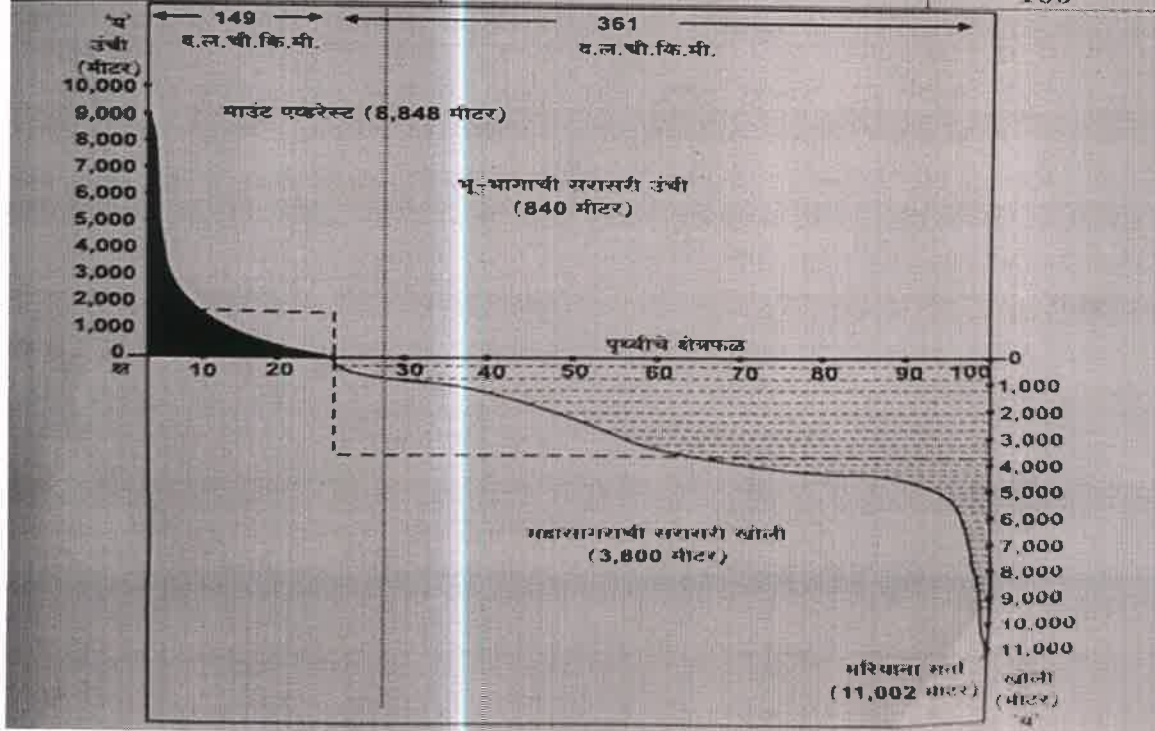
१. क्षेत्रोन्नती आलेख या एकाच आलेखात भूभागाची उंची व सागरतळाची खोली मिळते
२. भूभागावरील सर्वाधिक उंच भाग माऊंट एव्हरेस्ट ८८४८ मी. व सागरतळावरील सर्वाधिक खोल मरियाना गर्ता ११००० मी.




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

क्षेत्रोन्नती आलेख

महासागरातील खोली (मीटर)	क्षेत्रफळ (द.श.ल.क्ष. चौ.कि.मी.)	टक्केवारी (%)
0 - 900	45	8
900 - 1800	14	2
1800 - 3600	70	15
3600 - 5400	206	41
5400 पेक्षा जास्त	26	5
एकूण	361	71
भूमिखंडाची उंची (मीटर)	क्षेत्रफळ (द.श.ल.क्ष. चौ.कि.मी.)	टक्केवारी (%)
0 - 900	106	21
900 - 1800	26	5
1800 - 3600	12	2
3600 पेक्षा जास्त	5	1
एकूण	149	29
एकूण	310	100



Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

• वातपुष्प

व्याख्या :

‘वा-याच्या स्थल व कालसापेक्ष आकडेवारीच्या आधारे वा-याची दिशा व वेग दाखविणा-या प्रमाणबद्ध आकृतीस वातपुष्प किंवा तारासदृश आकृती असे म्हणतात’.

उपयोग

१. वर्षभर वारा कोणत्या दिशेने व वेगाने वाहतो याचे ज्ञान अवगत होते .

याचा उपयोग भूगोल अभ्यासकाला हवामान, सागराचे अध्ययन करणा-यांना होतो .

२. शहरी व ग्रामीण भूमी उपयोजनांचे नियोजन करण्यास मदत होते .

३. कृषी क्षेत्रामध्ये पिकांच्या निवड पद्धती, फळबागांच्या लागवडीसाठी

४. हवाई अड्डयांची रचना, उड्डाणे, व नियोजन

५. सागरी भागावरील हवामान, जलवाहतूक मार्ग, बंदरांचा विकास

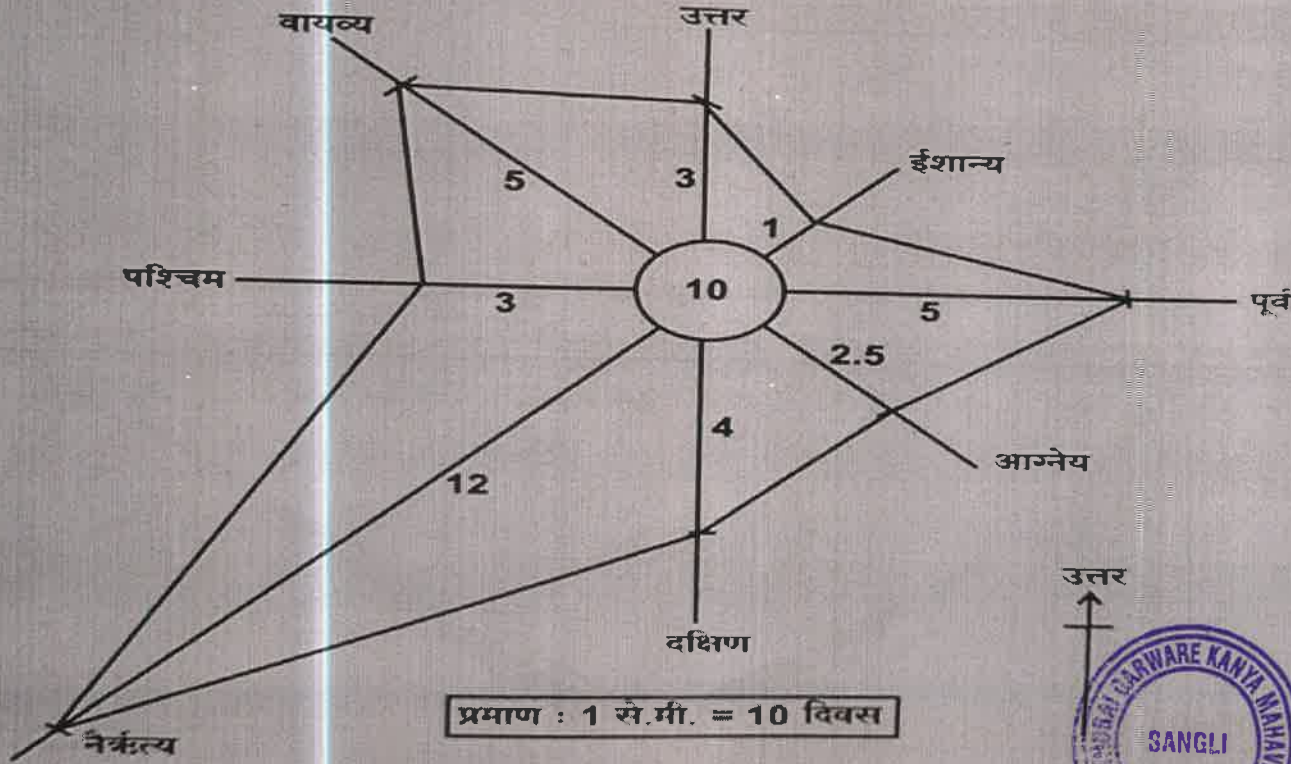



Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

वातपुष्प

दिशा	प्रमाणानुसार रेवेची लांबी (सें.मी.)	दिशा	प्रमाणानुसार रेवेची लांबी (सें.मी.)
उत्तर (N)	3	दक्षिण (S)	4
ईशान्य (NE)	1	नैर्ऋत्य (SW)	12
पूर्व (E)	5	पश्चिम (W)	3
आग्नेय (SE)	2.5	वायव्य (NW)	5

वातपुष्प : कोल्हापूर (2015)



उत्तर



[Signature]

Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

समक्षार रेषा

व्याख्या :

‘नकाशावरील समान क्षारतेची ठिकाणे जोडणा-या रेषांना समक्षार रेषा असे म्हणतात’.

उपयोग

१. पृथ्वीवरील क्षारतेचे क्षेत्रिय वितरण दर्शविले जाते .
२. क्षारतेचे प्रादेशिक व आडवे वितरण दर्शविले जाते .
३. कोणत्याही दोन सागरी प्रदेशांच्या क्षारतेचा तुलनात्मक अभ्यास करता येतो .

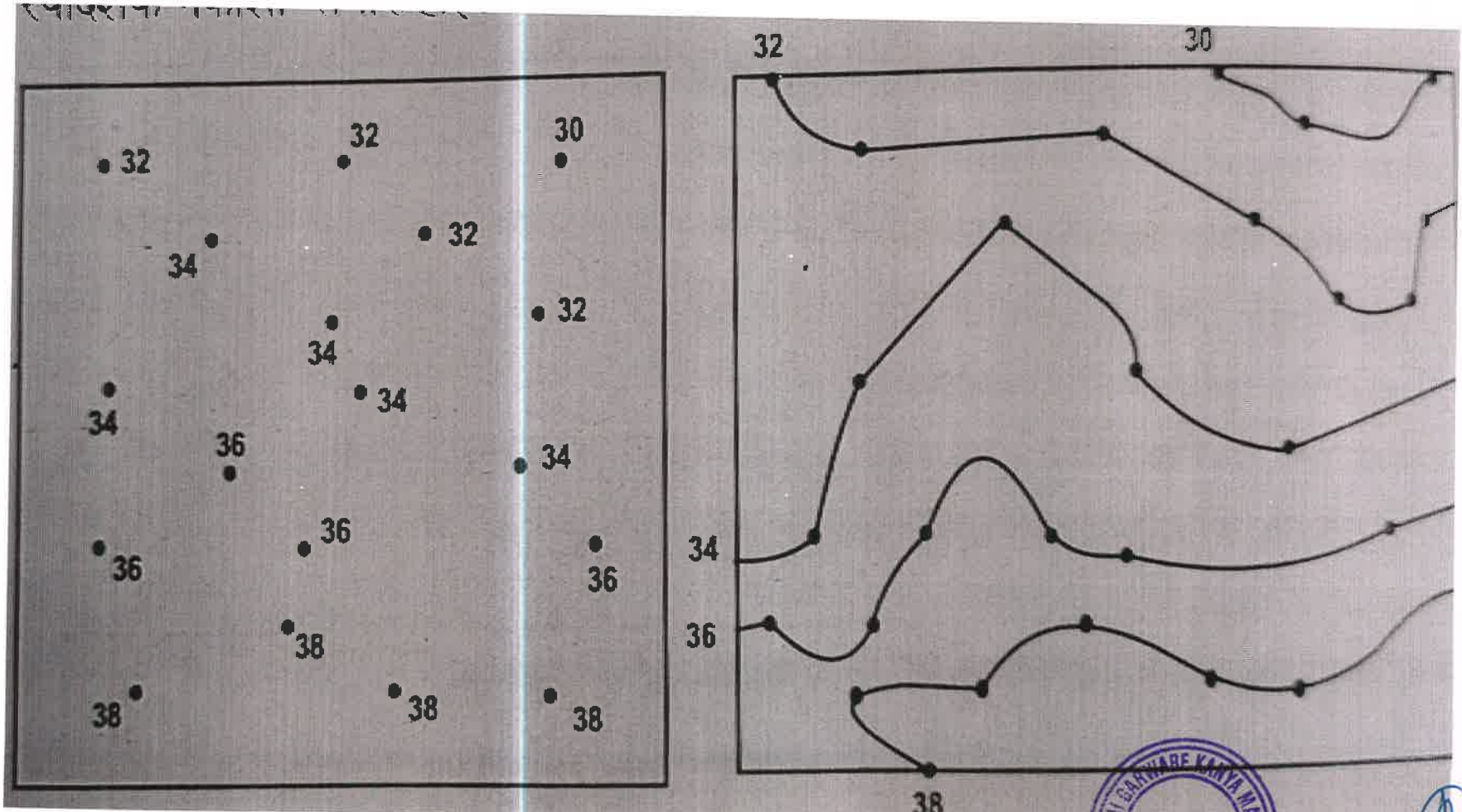
वैशिष्ट्ये

१. समक्षार रेषा क्षारतेचे वितरण दर्शवितात .
२. मध्य सागरी भागात सरळ तर किनारवर्ती भागात वेड्यावाकड्या असतात .
३. समक्षार रेषा जवळ जवळ असतील तर क्षारतेतील उतार तीव्र दूर दूर असतील तर क्षारतेतील उतार मंद
४. कोणत्याही दोन समक्षार रेषा एकमेकांना छेदत नाहीत .
५. समक्षार रेषा सर्वसाधारण पूर्व पश्चिम दिशेत आढळतात कारण त्यावर अक्षांशाचा परिणाम झालेला दिसून येतो .




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

समक्षार रेखा



Principal
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

समताप रेषा

व्याख्या :

‘नकाशावरील समान तापमानाची ठिकाणे जोडणा-या रेषांना समताप रेषा असे म्हणतात’.

उपयोग

१. तापमानाचे आडवे क्षितिजसमांतर वितरण दर्शविता येते .
२. वितरणात्मक व तुलनात्मक अभ्यास करण्यासाठी
३. क्षेत्रीय व कालिक वितरणाचे अध्ययन करण्यासाठी

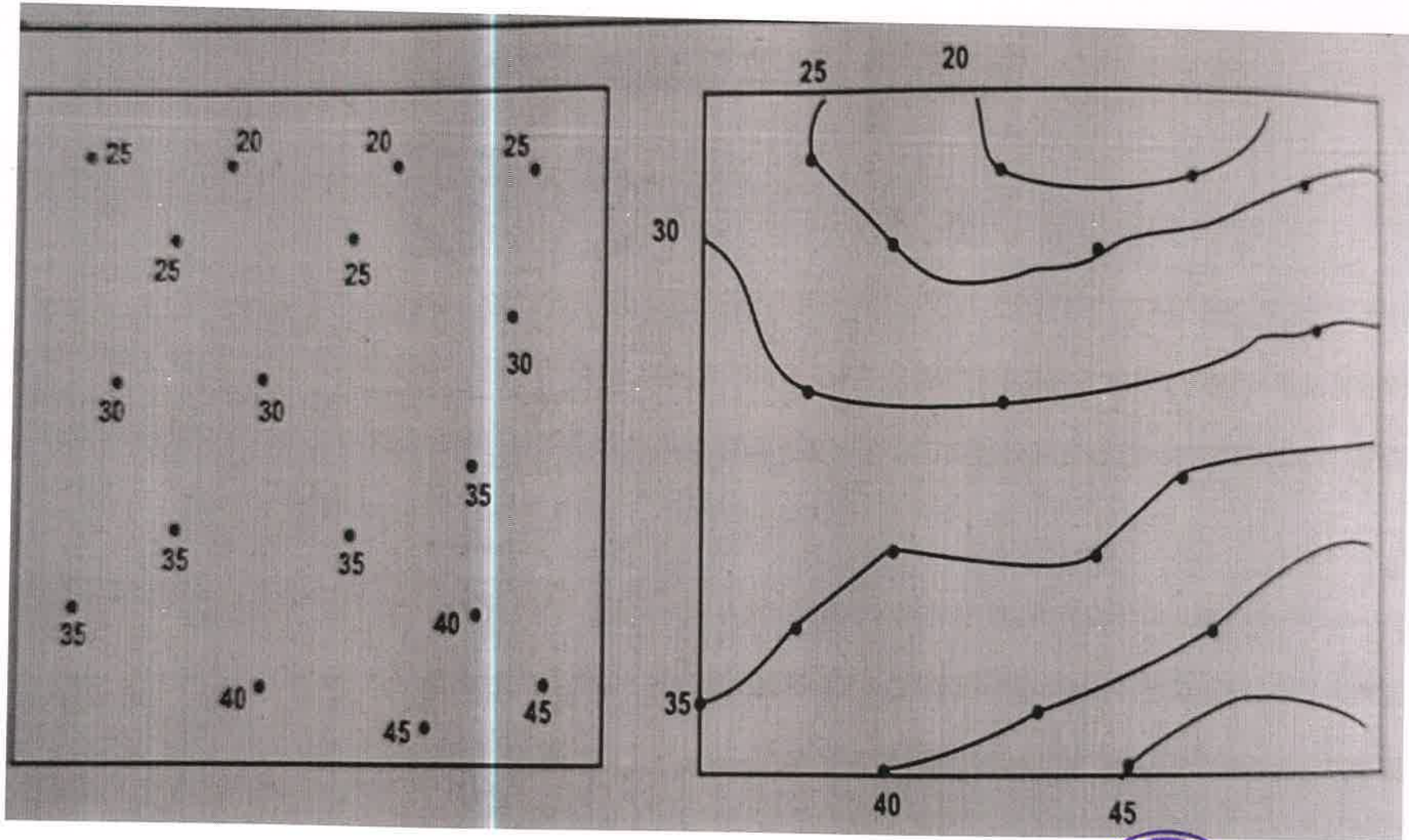
वैशिष्ट्ये

१. समताप रेषा तापमानाचे वितरण दर्शवितात .
२. जमिनीवर वेड्यावाकड्या तर सागरी भागात सरळ असतात .
३. समताप रेषा जवळ जवळ असतील तर तापमानातील उतार तीव्र दूर दूर असतील तर तापमानातील उतार मंद
४. कोणत्याही दोन समताप रेषा एकमेकांना छेदत नाहीत .
५. समताप रेषा अक्षवृत्तांना समांतर पूर्व पश्चिम दिशेत असतात .




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

समताप रेषा



[Signature]
Principal,
 S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
 SANGLI

मृदेचे वर्गीकरण

- वर्गीकरण : सर्वप्रथम रशियन भूवैज्ञानिक व्ही . व्ही . डोकूचॉव्ह हवामान व वनस्पतींचा मृदा निर्मिती व प्रकार घनिष्ठ संबंध
- अमेरिकन वैज्ञानिक सी . एफ . मारबूत (1938)

1960 मध्ये 'व्यापक मृदा वर्गीकरण तंत्र' (CSCS)

(Comprehensive Soil Classification System)

हवामान व वनस्पती यांच्या प्रमाणावरून

पेडॉल्फर मृदा



Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

पेडॉकल मृदा

- **पेडॉल्फर मृदा (Pedalfer Soil)**

आर्द्र हवामानात घनदाट जंगल क्षेत्रा

Ped = मृदा al = अॅल्युमिनिम fer = लोखंड

पोटॅशियम, कॅल्शियम, फॉस्फरस वनस्पती पोषक अन्नघटकांचा अभाव

निचरा (leached) मृदा - कॅल्शियम क्षारांपासून अलग

- **पेडॉकल मृदा (Pedocal Soil)**

वाळवंटी ओसाड शुष्क हवामान

वनस्पतींच्या वाढीची घटक द्रव्ये

कॅल्शियम कार्बोनेट चुन्याचे प्रमाण जास्त

निचरा होण्याचे प्रमाण कमीर



मृदा

पेडॉल्फर मृदा

- लॅटेराइट
- उष्ण कटिबंधीय तांबडी
- तांबडी
- पिंगट तपकिरी
- प्रेअरी
- पडझोल
- टुंड्रा

पेडॉकल मृदा

- चेर्नोझम
- चेस्टनट
- पिंगट
- तपकिरी




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

- पिंगट रंगाची तपकिरी मृदा
 - . दमट हवामान पानझड वृक्षांच्या जंगल क्षेत्रात
 - . सेंद्रीय घटक जास्त चुना व पोटॅश सुपीक मृदा
 - . उत्तर चीन . जपान . युरोपाचा पश्चिम भाग
 - . रशिया व संयुक्त संस्थान ईशान्य भाग
- प्रेअरी मृदा
 - . समशितोष्ण गवताळ प्रदेश . मृदेतील कॉल्शिम कार्बोनेट झिरपते
 - . सेंद्रीय द्रव्यांचे प्रमाण जास्त रंग काळा
 - . बाष्पीभवन जलद व केशाकर्षण प्रक्रिया
 - . उत्तम प्रतीची गव्हाची शेती
 - . उत्तर अमेरिका रॉकी पर्वत पूर्व भाग . अर्जेन्टिना . आफ्रिका . चीन मांचुरिया




 Principal,
 S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
 SANGLI

- पडझोल मृदा

- . मध्य कटिबंधातील दमट हवामान प्रदेशात
- . मध्य कटिबंधातील सूचिपर्णी जंगल क्षेत्रात
- . बाष्पीभवन कमी खनिज खाली रंग राखाडी पांढरट
- . सेंद्रिय द्रव्यांचे प्रमाण कमी
- . उच्च अक्षवृत्तीय प्रदेशात . हिवाळा व पर्जन्य जास्त
- . सेंद्रिय द्रव्य कुजण्याची क्रिया
- . उत्तर अमेरिकेत अलास्का ते न्यू फौडलंड . उ कॅनडा . नॉर्वे . स्वीडन
- . रशिया उत्तर सैबेरिया




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

• चेर्नोझम किंवा काळी मृदा

- .रशियन शब्द काळी मृदा **Black Earth** .गवताळ प्रदेशात तंतू कुजतात कॅल्शियमयुक्त काळी मृदा
- .रशियातील युक्रेन .प्रेअरी .स्टेप्स गवताळ मैदानी प्रदेशात गहू उत्पादन
- .सेंद्रिय द्रव्य कुजण्याची क्रिया काळी तपकिरी रंगाची
- .खालच्या थरात चुनखडी व चिकणमाती प्रमाण जास्त .मर्यादित पर्जन्य अतिशय सुपीक शेतीला वरदान
- .मान्सून आशिया गाळाच्या काळ्या मृदेत तांदूळ उत्पादन जास्त
- .रशियाच्या दक्षिण भाग .कॅनडा व संयुक्त संस्थान गवताळी प्रदेश गव्हाची व्यापारी शेती




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

• चेस्टनट मृदा

- . चेर्नोझम मृदेचाच एक प्रकार . वाळवंटी ओसाड प्रदेशात
- . २०० ते २५० मि.मी. . स्टेपी गवताळ प्रदेशात . सेंद्रिय द्रव्यांचे प्रमाण जास्त
- . भुसभुशीत असल्याने कमी पर्जन्य खनिज द्रव्य झिरपत नाहीत
- . गर्द पिंगट रंग
- . सं. सं कोलोरेडो पठार . अर्जेन्टिना पंपास . द आफ्रिका व्हेल्ड . रशियात रूमनिया
- . हंगेरी स्टेपी

• टुंड्रा मृदा

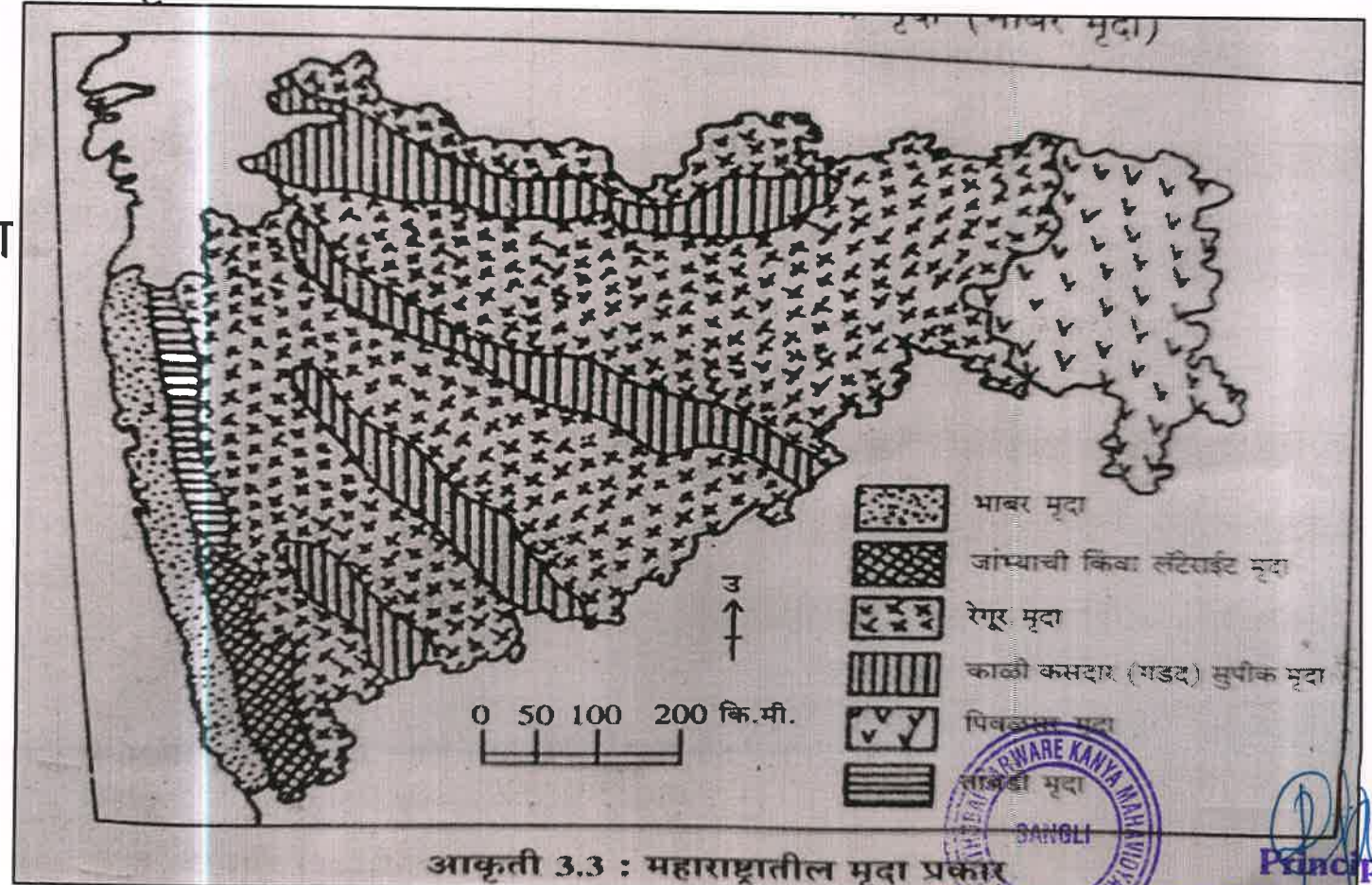
- ६६ . ५ ते ९० अंश दोन्ही गोलार्ध . ध्रुवीय भाग . वर्षभर बर्फाच्छादीत . वनस्पती कमी
- . सेंद्रिय द्रव्यांचे प्रमाण कमी . वरच्या थरात मॉसेस व लिन्येस वनस्पती भागात रंग गर्द तपकिरी . खाली ऑक्सिजन अभावामुळे
- चिखलयुक्त निळसर रंग . कॅनडा . ग्रीनलँड . सैबेरिया




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

महाराष्ट्रातील मृदा प्रकार व वितरण

- किना-यालगतची रेतीमिश्रित गाळाची मृदा (भाबर मृदा)
- जांभी मृदा किंवा लॅटेराइट मृदा
- रेगूर मृदा
- तांबूस पिवळसर मृदा
- तांबडी मृदा



[Signature]
Principal,

S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

■ किना-यालगतची रेतीमिश्रित गाळाची मृदा(भाबर मृदा)

.कोकण किना-यालगत व खाडयांजवळ

.मुसळधार पाऊस .पाणी मुरत नाही .उताराने वाहते

.किना-यापासून डोंगराकडे रेतीमिश्रित गाळाची

.किनारपट्टीवरील सखल प्रदेशात गाळाची (भाबर मृदा)

.या गाळाच्या मैदानात सागराचे पाणी मिसळते तिला खारवट मृदा

.सखल प्रदेशात नद्यांनी वाहून आणलेल्या गाळाचे संचयन

.मुखालगत खाजण व खाडयांमध्ये चिखल व मळीयुक्त गाळाची मृदा

.वाळूमिश्रित लोम प्रकारची मृदा तांदूळ व नारळी पोफळीच्या बागांसाठी उपयुक्त

.किना-यावर गाळाच्या मृदेची खोली १ ते १.५मी.असते.




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

जांभी मृदा किंवा लॅटेराइट मृदा

- . प्रामुख्याने दक्षिण भागात कोकणातील रत्नागिरी ,सिंधुदुर्ग व प . महाराष्ट्रातील कोल्हापुर तसेच सहयाद्रीच्या घाटमाथ्यावर व डोंगरातील उंच भागात
- . लोह ,अॅल्युमिनिम व सिलिका प्रमाण . लोह अंश गंजतात तांबडा रंग
- . दमट उष्ण हवामान व २०० cm पेक्षा जास्त पाऊस विम्लतेचा निचरा
- . चुनखडीचे पोटॅश नायट्रोजन व सेंद्रीय द्रव्य प्रमाण कमी
- . उत्पादनक्षमता कमी . वनक्षेरा जास्त . हापूस आंबा काजू चिक्कू फळझाडांची लागवड
- . तांदळाचे पीक घेतले जाते
- . जांभ्या खडकात बॉक्साइटचे साठे
- . ही मृदा रायगड रत्नागिरी. सिंधुदुर्ग व पुणे सातारा सांगली कोल्हापुर नाशिक या जिल्हयांच्या पश्चिम भागात आढळते .




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



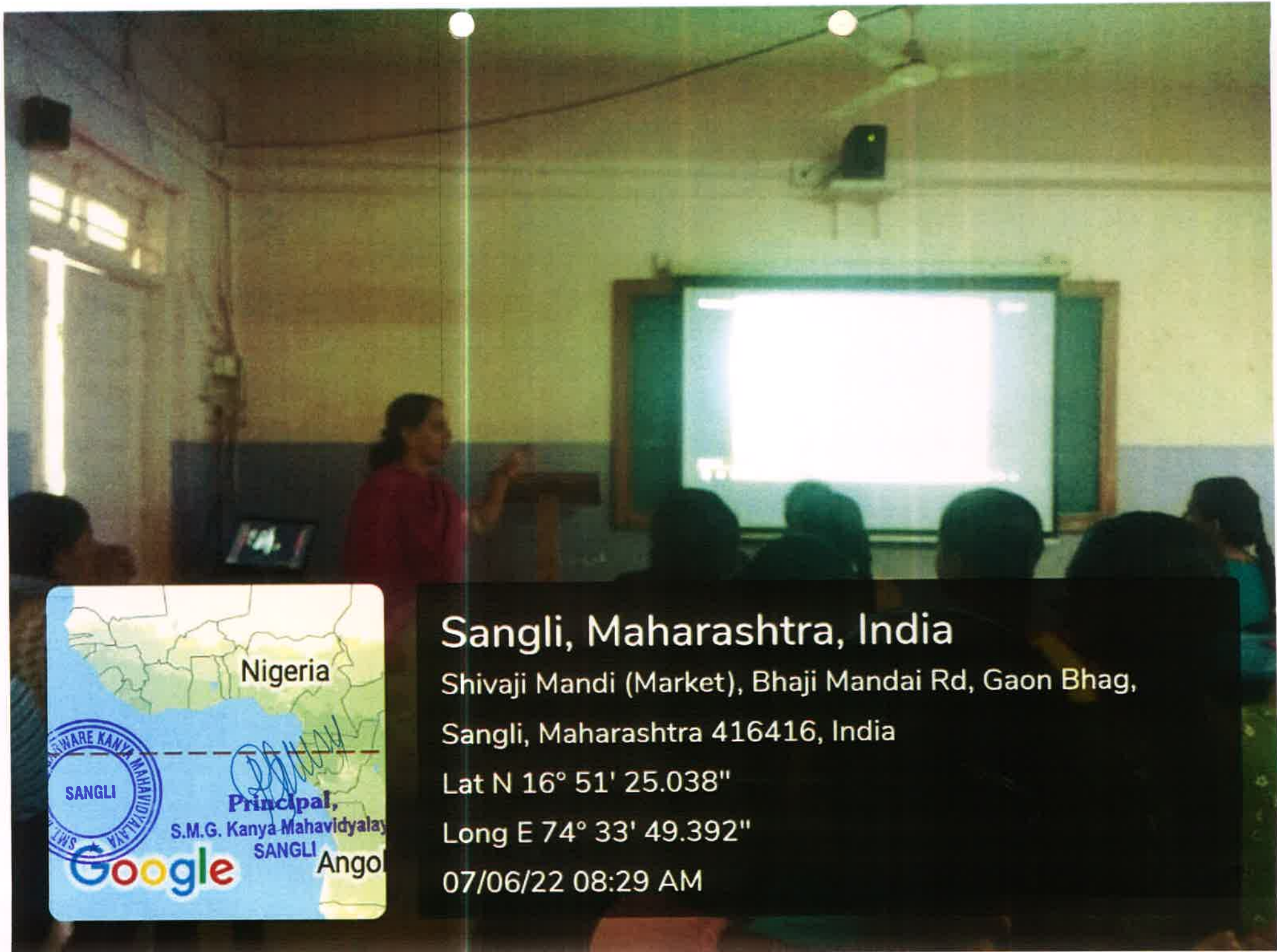
Sangli, Maharashtra, India

Shivaji Mandi (Market), Bhaji Mandai Rd, Gaon Bhag,
Sangli, Maharashtra 416416, India

Lat N 16° 51' 25.038"

Long E 74° 33' 49.392"

07/06/22 08:29 AM



Sangli, Maharashtra, India

Shivaji Mandi (Market), Bhaji Mandai Rd, Gaon Bhag,
Sangli, Maharashtra 416416, India

Lat N 16° 51' 25.038"

Long E 74° 33' 49.392"

07/06/22 08:29 AM



शिवराज भंडार

Mali
Nigeria

SANGLI

Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidya
SANGLI

Google

Sangli, Maharashtra, India

Shivaji Mandi (Market), Bhaji Mandai Rd, Gaon Bhag,
Sangli, Maharashtra 416416, India

Lat N 16° 51' 25.038"
Long E 74° 33' 49.392"

10/06/22 08:41 AM



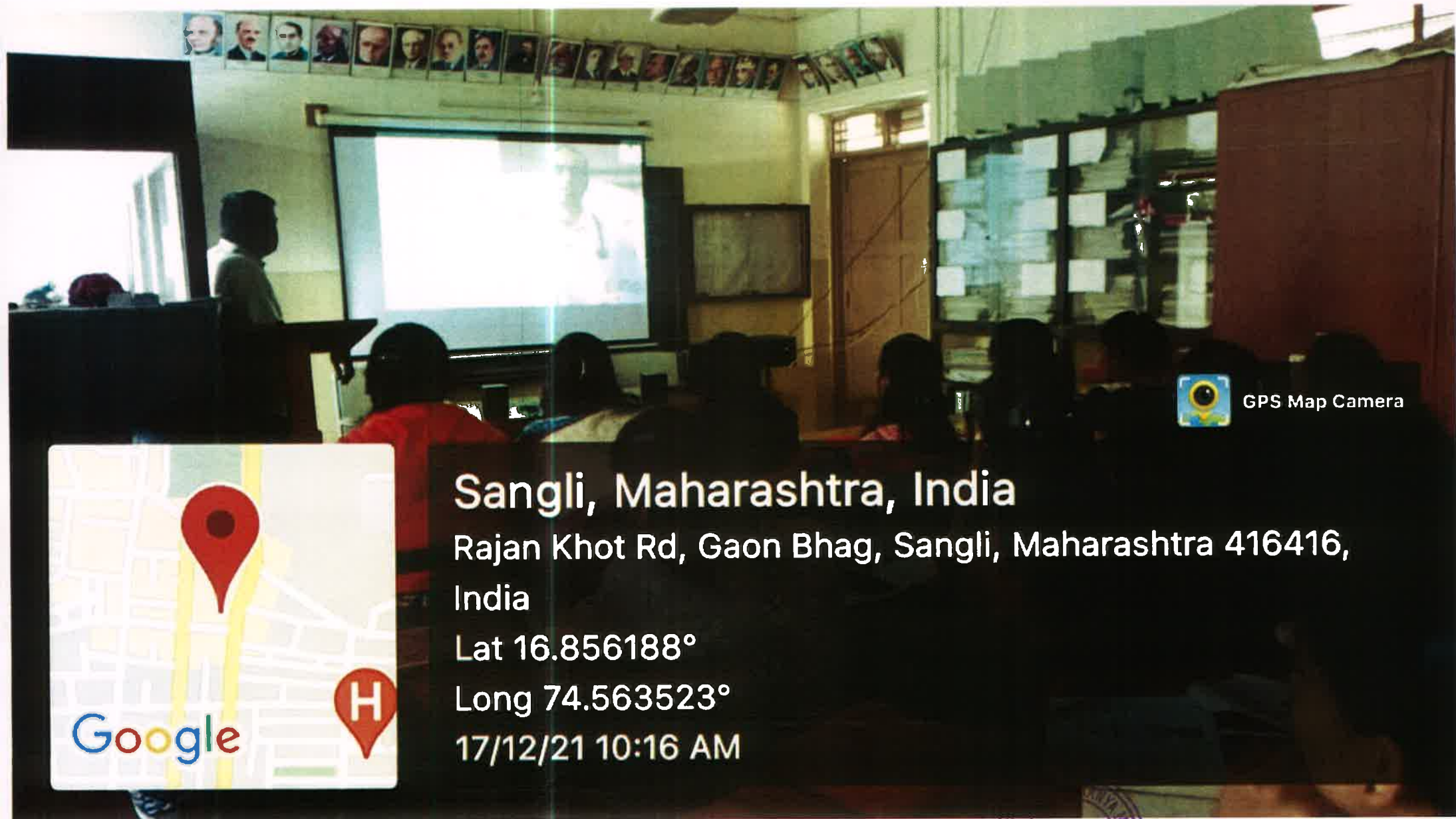
Sangli, Maharashtra, India

Shivaji Mandi (Market), Bhaji Mandai Rd, Gaon Bhag,
Sangli, Maharashtra 416416, India

Lat N 16° 51' 25.038"

Long E 74° 33' 49.392"

10/06/22 08:41 AM



GPS Map Camera



Sangli, Maharashtra, India

Rajan Khot Rd, Gaon Bhag, Sangli, Maharashtra 416416, India

Lat 16.856188°

Long 74.563523°

17/12/21 10:16 AM



Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



Principal,
Mahavidyalaya

[Handwritten signature]



GPS Map
Camera Lite

VH47+7J7, Kothavale Galli, Khanbhag, Sangli, Maharashtra 416416,
India

Latitude

16.8553464°

Local 08:30:34 AM

GMT 03:00:34 AM

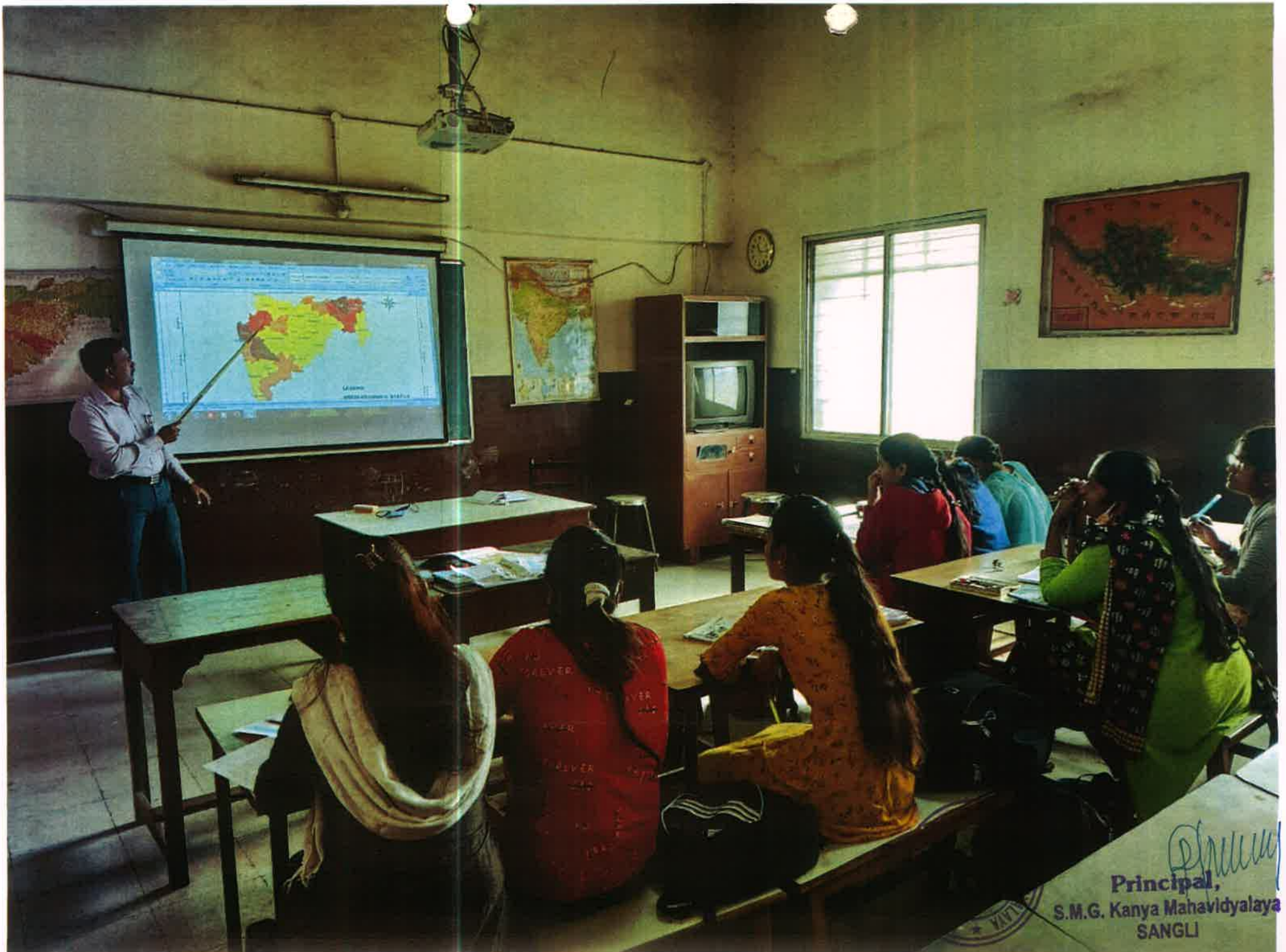
Longitude

74.5639027°

Altitude 0 meters

Tuesday, 06-07-2022

Handwritten signature
Alaya



[Signature]
Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

Close

Participants (25)

Search

- p** Prashant Mane (Host, me) [Microphone] [Video]
- DS** Dhanashree sutar [Microphone] [Video]
- AK** Aayesha khatik [Microphone] [Video]
- R** Durva patil [Microphone] [Video]
- GC** Gouri choudhari [Microphone] [Video]
- KP** Kajal pande [Microphone] [Video]
- MI** Masira isak Pakjade [Microphone] [Video]
- MD** Mukta datattray Patil [Microphone] [Video]
- O** Oppo [Microphone] [Video]
- PC** Pradnya Chetan jagtap [Microphone] [Video]
- PS** Prajakta shegunshe [Microphone] [Video]
- PA** Priva Ambawade [Microphone] [Video]

Invite

Mute All SANGLI



[Signature]
Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

Close

Participants (19)

Waiting(1)

CK Chaitali kamble Joining...

Participants(18)

🔍 Search

- p** Prashant Mane (Host, me) 🎤 📺
- a** aarya khedekar 🎤🔴 📺🔴
- AK** Ankita kumbhar 🎤🔴 📺🔴
- GV** Gavali vaishnavi 🎤🔴 📺🔴
- jakira** Mulla 🎤🔴 📺🔴
- MK** Megha Kumbhar 🎤🔴 📺🔴
- NB** Neha ballal 🎤🔴 📺🔴
- PS** Patil sneha 🎤🔴 📺🔴
- P** Pooja Mhetre 🔴🎤🔴 📺🔴

Invite



Mute All

[Signature]
Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

6:34

VoLTE+ LTE+ 5G



हिंदी तृतीय वर्ष पेपर 11

Alfiya, Anu, Asma, Ayesha, Farhana, Farin,...



AYESHA RAYANI is inviting you to a scheduled Zoom meeting.

Topic: B.A III_Bhashavigyan
Time: Jan 27, 2022 10:30 AM Mumbai, Kolkata, New Delhi

Join Zoom Meeting
<https://us04web.zoom.us/j/74754683771?pwd=vPif7kVDrPu2z0qqTZRb9h7tPAAtFxK.1>

Meeting ID: 747 5468 3771
Passcode: 3RB1Au

10:55 pm ✓

AYESHA RAYANI is inviting you to a scheduled Zoom meeting.

Topic: AYESHA RAYANI's Zoom Meeting
Time: Jan 27, 2022 11:05 AM Mumbai, Kolkata, New Delhi

Join Zoom Meeting
<https://us04web.zoom.us/j/76320623694?pwd=M5SolskUqu422Hape3LZF0QqRo1Gsl.1>

Meeting ID: 763 2062 3694
Passcode: JKG5ss

10:57 pm ✓



Message



[Handwritten Signature]

Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

6:33

Voice LTE+ LTE1



BAI Hindi 21_22

Sonu, +91 70202 93439, +91 70204 32613...



AYESHA RAYANI is inviting you to a scheduled Zoom meeting.

Topic: B.A I

Time: Jan 29, 2022 09:30 AM Mumbai, Kolkata, New Delhi

Join Zoom Meeting

https://us04web.zoom.us/j/77305672395?pwd=_MB6_1S-KsR6Y6x56zKQJSWuj-0w_H.1

Meeting ID: 773 0567 2395

Passcode: ueH6pn

11:01 pm ✓✓

Join our Cloud HD Video Meeting

Zoom is the leader in modern enterprise video com...
us04web.zoom.us

AYESHA RAYANI is inviting you to a scheduled Zoom meeting.

Topic: B.A I

Time: Jan 28, 2022 09:30 AM Mumbai, Kolkata, New Delhi

Join Zoom Meeting

<https://us04web.zoom.us/j/79232304646?pwd=JhGkHSOD-UCPGrFfyIGel5pBsPHIRx.1>

Meeting ID: 792 3230 4646



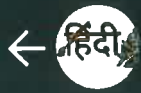
Message



Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

6:33

Voice LTE LTE



BAI Hindi 21_22

Sonu, +91 70202 93439, +91 70204 32613...



dela

8:11 pm

+91 99750 67350 ~Anjali Kamble 😊

+91 91379 77712

dela

Kadhe

8:12 pm

AYESHA RAYANI is inviting you to a scheduled Zoom meeting.

Topic: B.A I

Time: Jan 22, 2022 09:30 AM Mumbai, Kolkata, New Delhi

Join Zoom Meeting

https://us04web.zoom.us/j/76237381632?pwd=CvnpaU9whnBx_1qUlq9lbnzjhu6pfT.1

Meeting ID: 762 3738 1632

Passcode: 8zYGA7

10:26 pm ✓✓

23 January 2022

+91 84689 16234 joined using this group's invite link

24 January 2022

+91 98607 65078 joined using this group's invite link

25 January 2022



Message



Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

10:19 2

Vo) 4G LTE1 Vo) LTE2 76%



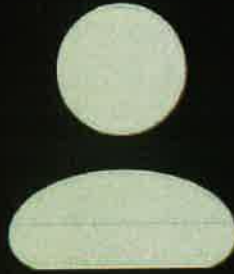
Zoom

End

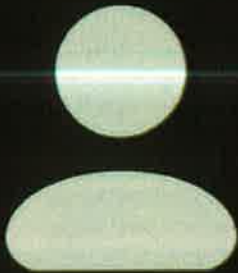
12:41



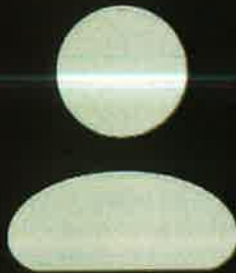
Prof. Rohini Deshpande



Rutuja Chougule



Pradnya ranjane



Swati Patil






















Mute Start Video Share 14 More



Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

Close Participants (14)

Search

-  **Prof.Rohini D...** (Host, me)  
- AD** **Ankita dubal**  
- DK** **Divya kudale**  
- MB** **Muskan betgeri**  
- NP** **Nayan patil**  
- NM** **Nilofar mulla**  
- PR** **Pradnya ranjane**  
- RY** **Rupali Yamgar**  
- RC** **Rutuja Chougule**  
- RP** **Rutuja Pachore**  



Invite

Mute All



Handwritten signature

Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

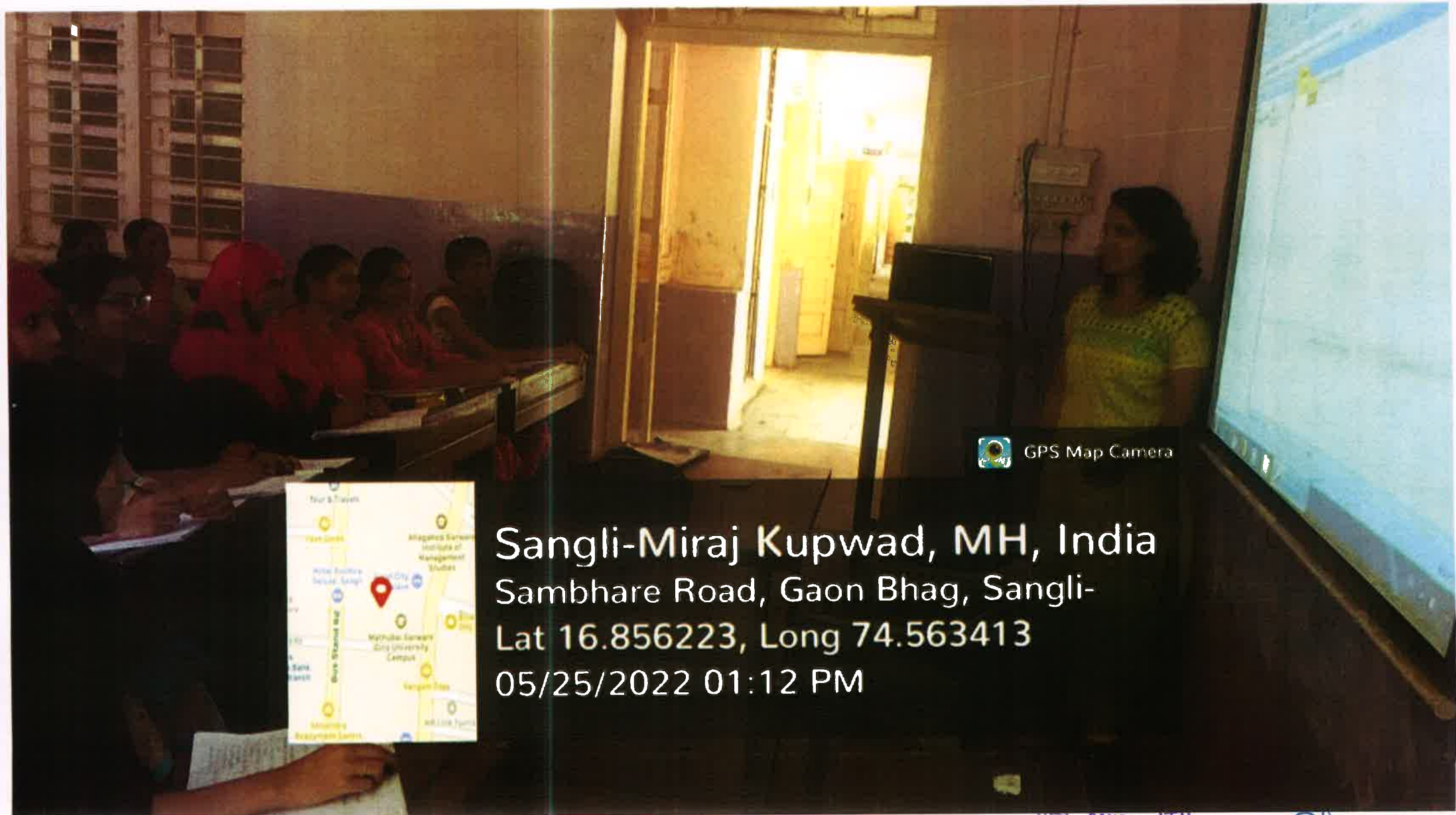





Principal,
I.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



[Handwritten signature]
Principal
S.M.C. Mary Immaculate
SCHOOL



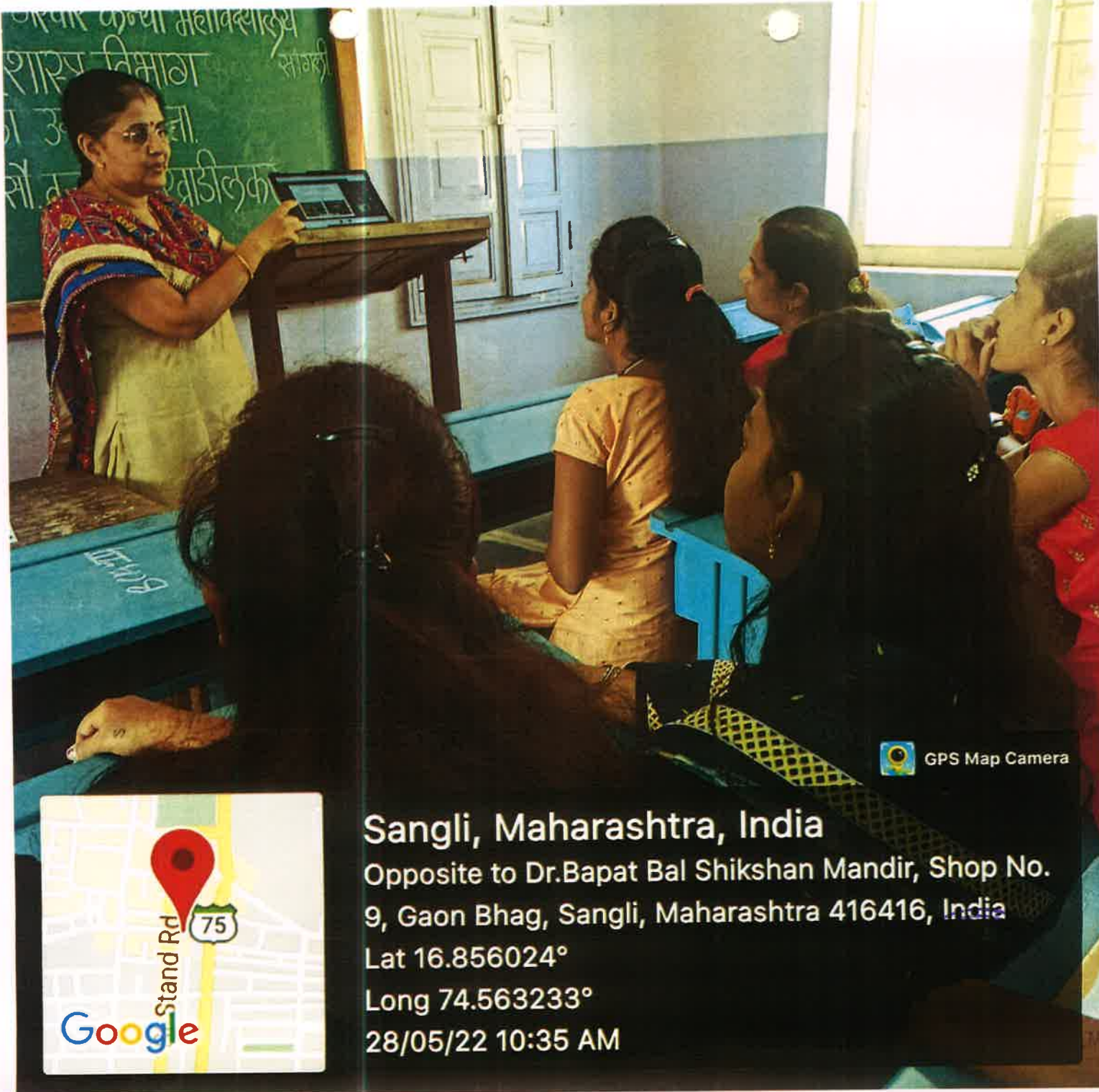
Sangli-Miraj Kupwad, MH, India
Sambhare Road, Gaon Bhag, Sangli-
Lat 16.856223, Long 74.563413
05/25/2022 01:12 PM



[Signature]
Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



Principal
G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

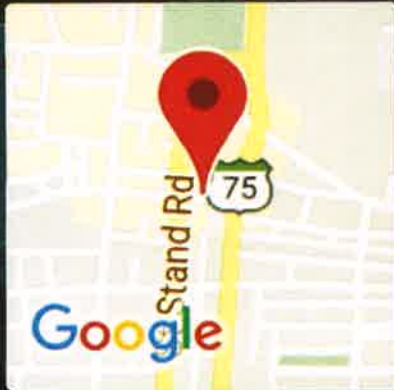


Sangli, Maharashtra, India

Opposite to Dr.Bapat Bal Shikshan Mandir, Shop No. 9, Gaon Bhag, Sangli, Maharashtra 416416, India

Lat 16.856024°
Long 74.563233°
28/05/22 10:35 AM


Principal,
G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



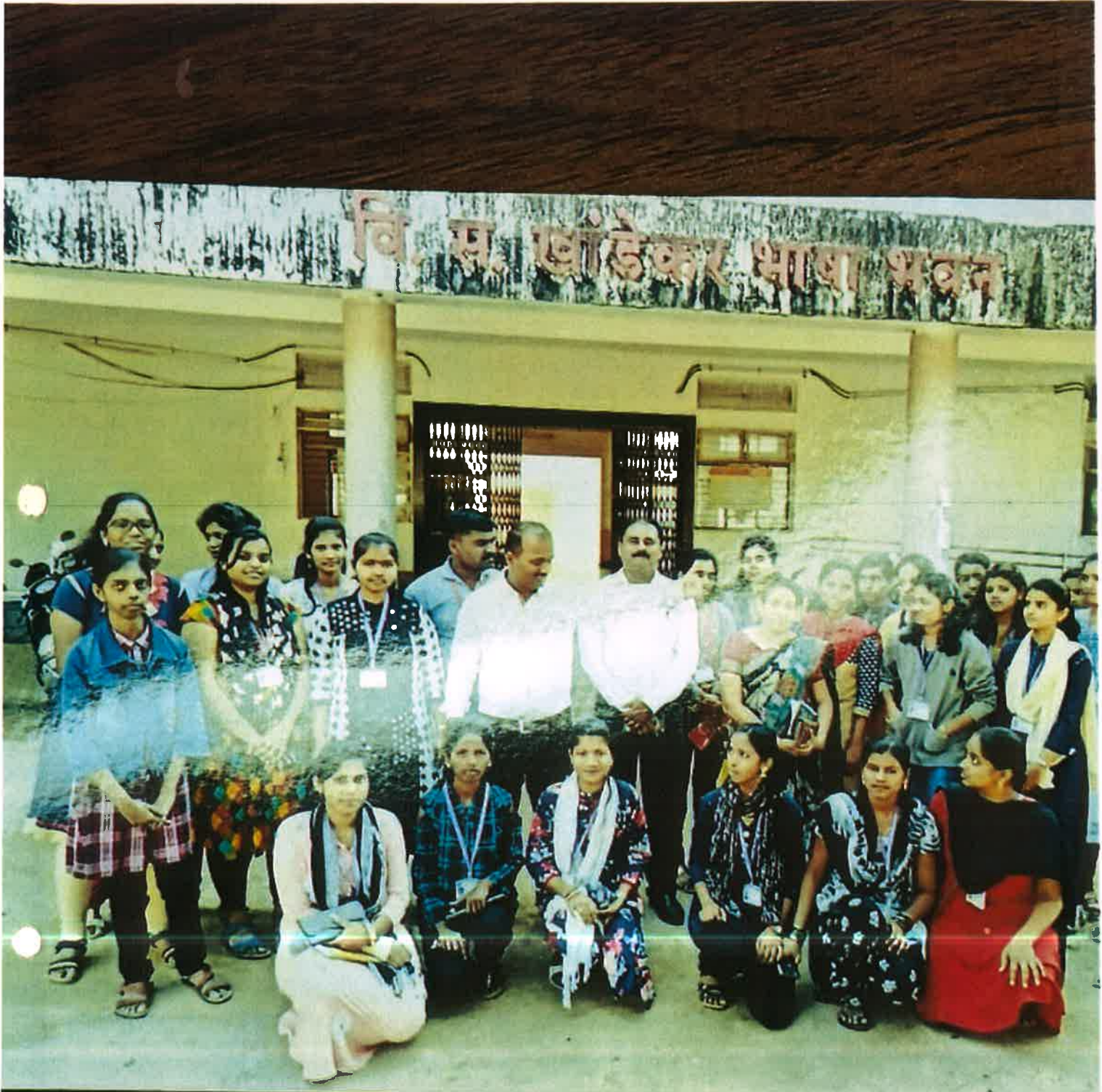
Sangli, Maharashtra, India

bhusanwardhan, vasant pushp, shop no.1,, front of bapat bal
mandir,sangli., Gaon Bhag, Sangli, Maharashtra 416416, India
Lat 16.856061°
Long 74.563301°
28/05/22 10:33 AM


Principal,
L.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



ANGLA SANGLI



Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



RHW9+J7P, Dattanagar, Sangli, Maharashtra 416416, India

Latitude 16.846772° Longitude 74.568188°

LOCAL 09:40:57 GMT 04:10:57 MONDAY 03.21.2022 ALTITUDE 470 METER



[Signature]
Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



Principal,
S.M.S. Kanya Mahavidyalaya



Sangli, Maharashtra, India

Kolhapur - Sangli Hwy, Khanbhag, Sangli, Maharashtra

416416, India

Lat N 16° 51' 22.068"

Long E 74° 33' 49.4208"

31/03/22 10:59 AM

Module-I Oral Skills



CAUSES OF NOISE POLLUTION

- Traffic Noise
- Air Traffic Noise
- Construction Noise
- Animals
- Roadway Noise
- Sleep and behavioral disorders

EFFECTS OF NOISE POLLUTION

- High blood pressure
- Heart disease
- Sleep disturbances

HOW TO REDUCE NOISE POLLUTION

- Turn off appliances at home and office
- Shut the door when using noisy machines
- Use Earplugs
- Lower the volume
- Stay away from noisy areas
- Use sound barriers
- Plant trees and shrubs
- Use sound absorbing materials

THANK YOU!

Principal

Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



Sangli, Maharashtra, India
 bhusanwardhan, vasant pushp, shop no.1., front of bapat bal
 mandir,sangli., Gaon Bhag, Sangli, Maharashtra 416416, India
 Lat N 16° 51' 21.8232"
 Long E 74° 33' 48.0276"
 11/12/21 10:06 AM



[Signature]
Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



Sangli, Maharashtra, India

S.T. Stand Road, VH47+J5G, near Shvaji Mandai, Gaon


Bhag, Sangli, Maharashtra 416416, India

Lat N 16° 51' 23.5476"

Long E 74° 33' 46.5552"

09/05/22 10:21 AM




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



Sangli, Maharashtra, India

S.T. Stand Road, VH47+J5G, near Shvaji Mandai, Gaon

Bhag, Sangli, Maharashtra 416416, India

Lat N 16° 51' 23.5476"

Long E 74° 33' 46.5552"

09/05/22 10:20 AM



[Signature]
Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



Sangli, Maharashtra, India

S.T. Stand Road, VH47+J5G, near Shvaji Mandai, Gaon Bhag, Sangli, Maharashtra 416416, India

Lat N 16° 51' 23.5476"

Long E 74° 33' 46.5552"

09/05/22 10:27 AM



Sangli, Maharashtra, India

VH47+CGP, opposite MathuBai Garware College,
Khanbhag, Sangli, Maharashtra 416416, India

Lat N 16° 51' 22.2372"

Long E 74° 33' 49.4532"


09/05/22 10:14 AM

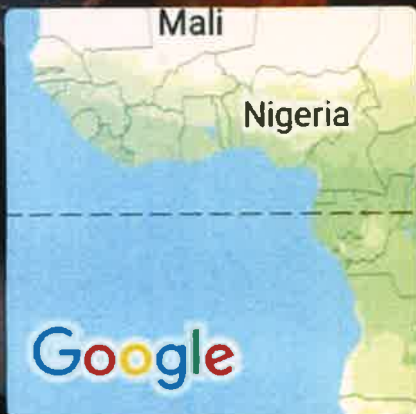


[Handwritten Signature]

Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

Room No.
11

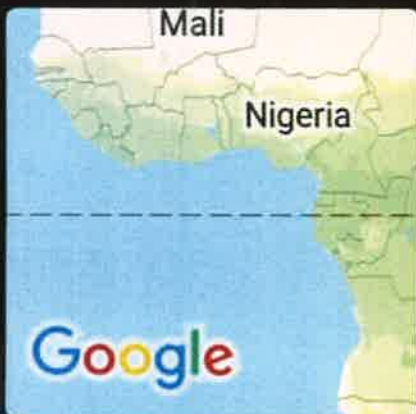
 GPS Map Camera



null
24/05/22 07:56 AM



 GPS Map Camera

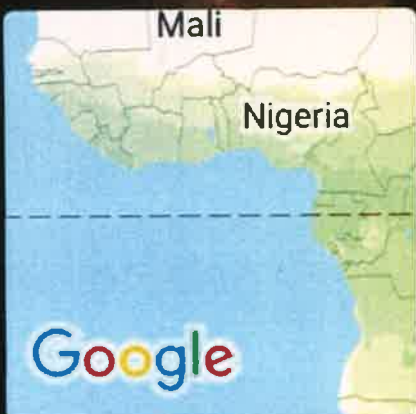
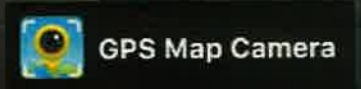


null

24/05/22 07:56 AM



[Signature]
Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI




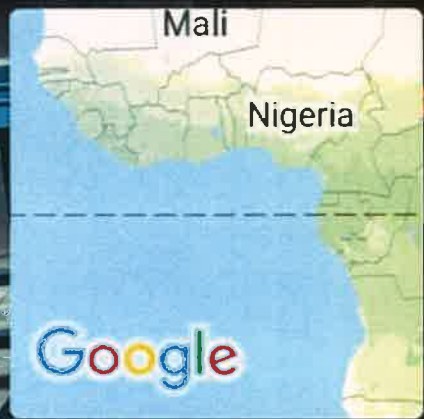
null
11/04/22 08:14 AM



[Signature]
Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



 GPS Map Camera



null

12/04/22 08:57 AM

Google

April-2022
end.

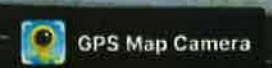
12/4/2022

The Guide - R. K. Narayan.

- Characters with their characteristics
- Themes
- Symbolism (if any)
- Narrative technique.



Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



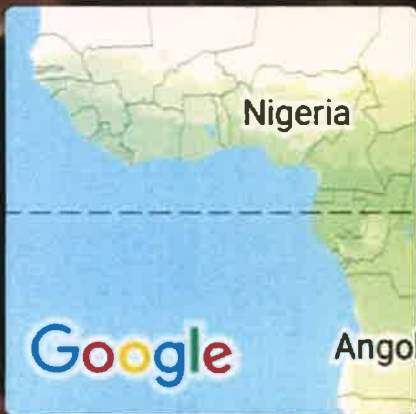
Google
null
12/04/22 08:57 AM



[Signature]
Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



GPS Map Camera



null

11/04/22 07:58 AM



GPS Map Camera



Sangli, Maharashtra, India

VH47+FC3, St Stand Rd, opp. Dr. Bapat Bal-Mandir,
Gaon Bhag, Sangli, Maharashtra 416416, India

Lat 16.856118°

Long 74.563563°

25/05/22 10:55 AM

Principal,
Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



SANGLI
SANGLI
SANGLI

[Signature]
Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

●○ REDMI NOTE 8 PRO
∞ AI QUAD CAMERA



GPS Map Camera



Sangli, Maharashtra, India
VH47+9FM, Rajan Khot Rd, Gaon Bhag, Sangli,
Maharashtra 416416, India
Lat 16.856016°
Long 74.5637°
21/05/22 09:46 AM

Principal,
M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



M/S B. G. CHITALE

Chitale

GPS Map Camera



Khandobachiwadi, Maharashtra, India

Bhilavadi Station, Khandobachiwadi, Maharashtra

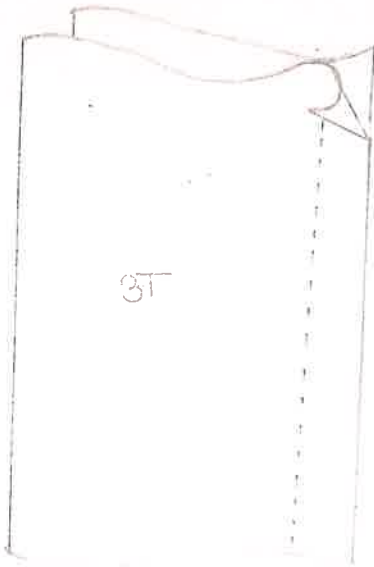
416303, India

Lat 17.002918°

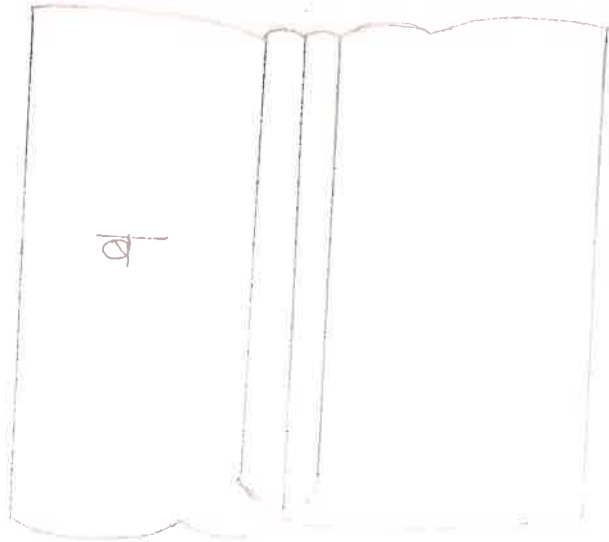
Long 74.513654°

25/05/22 04:18 PM


Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



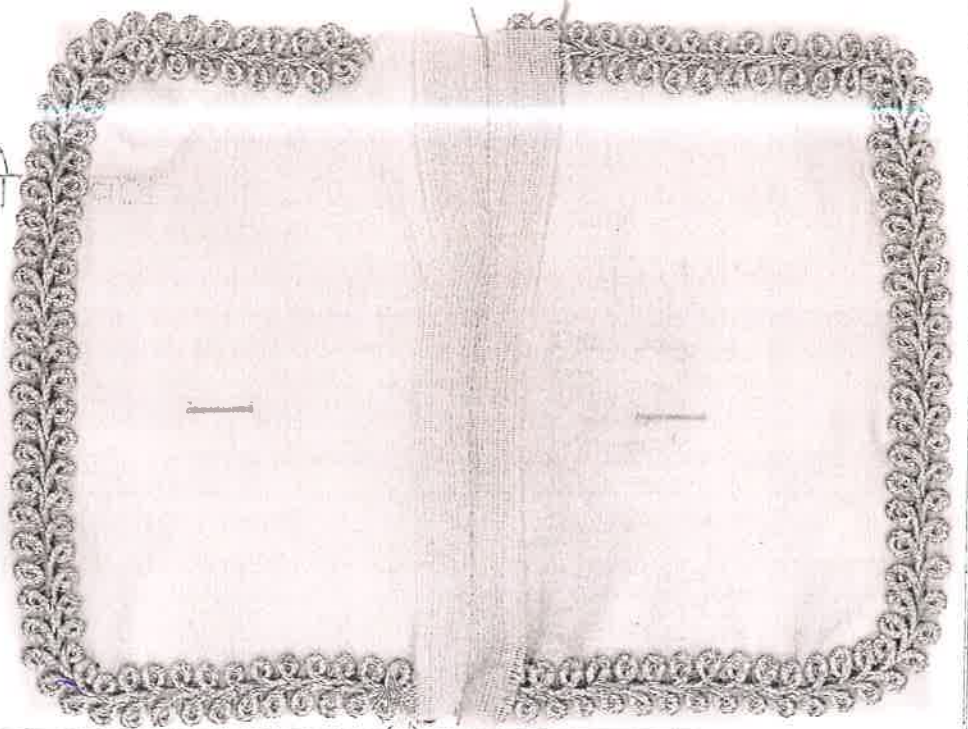
अ



ब



साधी



[Handwritten Signature]

Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

अ शिवणी

“कापडाचे दोन पदर कडेला जुळवून त्याला शिवण किंवा टीप असे म्हणतात”

शिवणीचे प्रकार१) साधी शिवण -

यात दोन कपडे अगदी साध्या आणि सरळ पध्दतीने एकत्र जोडतात. ही अगदी सोपी शिवण आहे. आणि सर्वात उपयोगात येणारी सुद्धा दोन कपड्यांचे मुळत बाजू एकावर एक ठेवून उलट बाजूने आवश्यक लेवठी शिलाई माया ठेवून शिलाई मारावी. कपड्याच्या उलट बाजूने ही शिवण दिसते. ज्या कापडाची टीप पक्की असते म्हणजे बाजूचे दोरे लवकर निघत नाही अशा कपड्यांसाठी ही शिवण उत्तम असते.

उपयोग -

पेटीकोट, परकर, कुशन्सकट्टर, यासाठी केला जातो.

Teacher's Signature :



Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



P. Kulkarni
Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

गृहव्यवस्थापन असे म्हणतात. या प्रक्रियेमध्ये - नियोजन, नियोजनाप्रमाणे कार्य करताना विविध घटकांवर नियंत्रण (नियोजनाप्रमाणे आणणे स्वतः कार्य करणे असू किंवा इतर व्यक्ती हे आमलात आणत असतील) आणि भविष्यकाळातील नियोजनाची तयारी म्हणून परिणामांचा आढावा अशा एकापाठोपाठ इथेगाच्या उपायच्या आहेत.

• व्यवस्थापन प्रक्रियेच्या पायऱ्या -

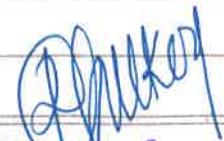
1) निर्णय घेणे (Decision Making) -

व्यवस्थापन करणे करावे हे कळावे म्हणून Home science विभागाने प्रकल्प राबविला. या प्रकल्पामध्ये 3 दिवस संपूर्ण canteen चालविण्याचा निर्णय घेतला. या उपक्रमामध्ये cooking, cleaning, Billing counter व serving हे सर्व काम करण्यात निर्णय घेतला.

2) नियोजन (Planning) -

21 मुलींपैकी 8 मुलींचे 3 ग्रुपमध्ये विभाजन केले गेले. पहिल्या या प्रकल्पामध्ये canteen चे डेकॉरेशन व canteen मध्ये किती कामे कशी ग्रुपमधील मुलींना वाटून देता येतील याचे नियोजन केले गेले. एकावेळी Accounts section, kitchen section, washing area, serving section मध्ये 2-2 मुलींनी काम सांभाळावे याचे नियोजन केले.




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI



[Handwritten Signature]
Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

(4) गहू टाका

प्रस्तावना -

होत्या होत्या पाकळ्यांच्या डिझाईन करिता प्रामुख्याने या टाक्याचा उपयोग करतात. या टाक्यानी भरलेली प्रत्येक पाकळी होत्या गव्हाच्या पाकळी सारखी दिसते. म्हणून त्यास गव्हाच्या टाका असे म्हणतात.

कृती -

डिझाईनच्या सुटवानीचा प्रथम सुई पाकळीच्या लेळाचा खालूनवर काढा नंतर त्या छिद्रातून सुई पुन्हा अर्धवट खाली घाला व पाकळीच्या लेळाचा अर्धवट सुई पुन्हा वर काढा सुईला उजवीकडून डावीकडे घाव्याने वेडा यथा व सुई वर ओढून घावा पाकळीच्या आकारात ठेवून व्यवस्थित घट्ट कर। पाकळीच्या वरच्या लेळाचा गोळाकार अलिप्त्या घाव्याच्या बहिष्कन घावा घेऊन छिद्रातून घावावर आलेला आहे. त्याच छिद्रातून घावाखाली घाला याप्रमाणे डिझाईनच्या प्रत्येक पाकळीसाठी ही कृती करत जा.

डिझाईन -

होत्या पाकळ्यांचे डिझाईन यासाठी वापरतात. जेव्हा पाकळीकडे असते तेव्हा गव्हाचे टाके एकठा एक असे घालतात. अशा टाक्यामुळे अस्तकाम शीघ्र दिसते. यात दोन रंगांच्या वापर केल्यास त्यास पुढेरी गव्हाच्या टाका म्हणतात.

उपयोग -

होत्या मुलांचे कपडे जसे शबले काळी तसेच उमाळ, पिशाच्या कड्याचे आवरे, लेखकनाथ, साडीवरील बुद्धे इ. भरव्यासाठी गव्हाच्या टाक्याचा उपयोग करतात.

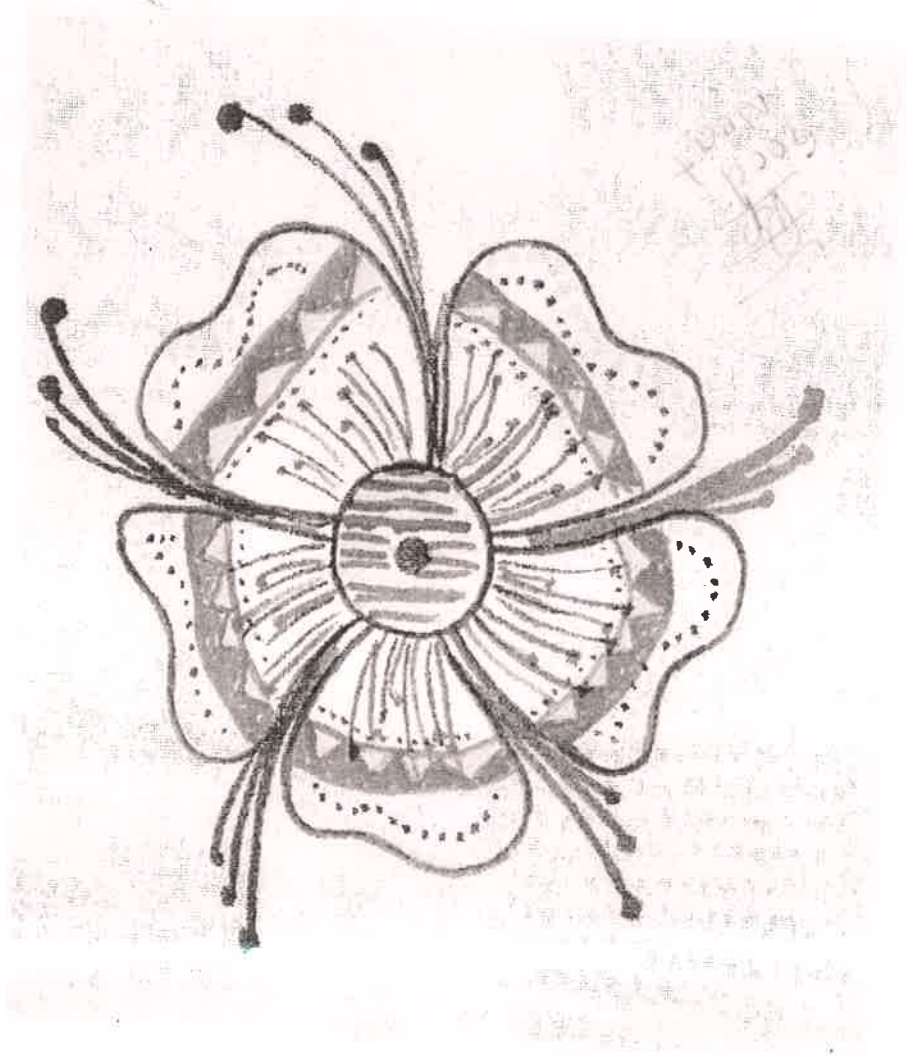
दि.

Date

Teacher's Signature



[Signature]
Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI




Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI

Fabric painting

साहित्य -

कपडा, फॅब्रिक कलर, ब्रश, कलरिंग डीझ, सराब कपडा, भरत कामा करिता वापरली जाणारी रिंग, कार्बन पेपर,

कृती -

रंगवण्याकरिता वापरला जाणारा कपडा जर सुती असेल तर तो स्वच्छ धुवून इस्त्री करून घ्यावा.

जे डिझाईन आपल्याला काढायची आहे ती ड्रेस पेपर आणि कार्बनच्या साहाय्याने छापून घ्यावी.

व कलरिंग करावे कलरिंग करताना वेगवेगळ्या नमुन्याचा उदा- गोल, त्रिकोण, रेषा ड्रेडिंग याचा वापर करावा.

कलरिंग झाल्यानंतर 48 तासांनंतर उलट्या बाजूनी इस्त्री फिरवावी.

उपयोग -

साडी, दुपट्टा, कुर्ती बेटशीट



[Signature]
Principal,
S.M.G. Kanya Mahavidyalaya
SANGLI